

RANDKRANT

Maandblad over de Vlaamse Rand · december 2016 · jaar 20 · #09

FR · DE · EN

traductions
Übersetzungen
translations

Michel Vandenbosch
van GAIA

‘Blijf niet aan
de zijlijn staan’

De zoektocht
naar goedkope
woonprojecten

+ AGENDA

Lisbeth Gruwez
dances Bob Dylan

‘Plaatjes draaien
zoals in je living’

Iedereen wil vliegwet,
maar niemand weet
wanneer die komt

Michel Croes uit Asse werd vorige maand door Johan Vanherberghen aangeduid om **deketting** voort te zetten.

12
14

Centraal in Europa

Dat er Sint-Truiden als geboorteplaats op de identiteitskaart van Michel Croes staat, is toevallig. 'Mijn ouders zijn afkomstig uit Limburg maar lang geleden naar de Rand verhuisd omdat mijn vader hier in een school leerkracht Frans was. Toen ik 59 jaar geleden voor het eerst van mij liet horen, was mijn moeder toevallig bij familie in Limburg. Ik ben dus niet geboren, maar wel getogen in de Rand.'

LEUKE PLEK

Vandaag woont Michel in Asse. 'Ik woon in het centrum van de gemeente, ben vader van vier kinderen en trotse grootvader van twee kleindochters. Wat ik van Asse vind? Een leuke plek, waar je nog een goede band kan opbouwen met je burens. Als het wijkcomité iets vraagt of organiseert, ben ik altijd bereid om een handje toe te steken. Ik merk wel dat de wijkactiviteiten - met als climax het tweejaarlijkse wijkfeest - een beetje over hun hoogtepunt heen zijn. Vroeger werd er gezongen, gedanst en sketches opgevoerd. Dat is nu allemaal wat geminderd. Geest van de tijd, zeker?'

'Ik houd mij ook bezig met een wijkkrantje. Die krant ligt in het verlengde van mijn werk als grafisch vormgever. Ik ben freelancer voor verschillende werkgevers, vooral in Zaventem en het Brusselse. Dat betekent dat ik vaak de baan op moet, en dat is niet altijd leuk. Asse heeft een fileprobleem, om over de drukte op de ring rond Brussel nog te zwijgen. Wat mij ook opvalt is dat de straten er soms vuil bijliggen. In Asse zouden die toch wat netter mogen zijn. Al moeten we

ook koesteren dat we zo goed gelegen zijn. Vanuit Asse ben je snel in Antwerpen, Gent en Brussel. Waar in het land kan je dat nog zeggen?'

IN HET MIDDEN

Over grootsteden gesproken. Voelt Michel de aanwezigheid van Brussel? 'Toch wel. Het is een gegeven waarmee we moeten leren leven. Het zal hier altijd drukker zijn en misschien sneller vuil. We zullen in de Rand ook altijd wat gevoeliger zijn voor inbraken. Aan de andere zijde hebben we ook veel te danken aan Brussel. Voor de economie zijn we heel aantrekkelijk, veel mensen uit de Rand vinden hier een baan. Ik werk ook vaak in Brussel. Het unieke aan de Rand is net die centrale ligging. Niet alleen in het midden van ons land, maar ook in het hart van Europa. Dat heeft een invloed op de Rand, zowel positief als negatief.'

Centraal in Europa, maar tegelijkertijd ook gezellig in Asse. 'Inderdaad. Wat mij kan bekoren aan Asse zijn de bloeiende horecazaken in het centrum. Altijd leuk om in eigen gemeente af te kunnen spreken met vrienden of burens. Asse heeft veel te bieden, ook natuur bijvoorbeeld. Elke keer als we gaan wandelen met onze hond Bo, genieten we van het mooie landschap met zijn vele goed onderhouden wandelwegen. Bij uitbreiding is eigenlijk de hele streek mooi. Dat is uniek. Ook de nieuwe cultuurzaal Oud Gasthuis heeft een dynamiek met zich meegebracht. En dan zijn er natuurlijk de Hopduvelfeesten die elke Assenaar kent. Niets zo leuk dan in een levendige gemeente te wonen.'

tekst Jens De Smet • foto Filip Claessens

AGENDA

DECEMBER 2016 -
JANUARI 2017

UIT IN DE RAND

Het bewegene leven van een jazzman

FILM Het bewegene leven van een jazzman is een documentaire over de jazzmuzikant Michel Croes. De film volgt zijn leven van zijn jeugd tot zijn huidige succes. Het is een prachtige film die de passie van Michel Croes voor de jazz laat zien. De film is te zien op zaterdag 10 december om 20.00 uur in de bioscoop.

Blauw, blauw, blauw

MUZIEK De muziek van Michel Croes is een mix van jazz, blues en soul. Het is een prachtige muziek die de passie van Michel Croes voor de muziek laat zien. Het is een prachtige muziek die de passie van Michel Croes voor de muziek laat zien.

Miles Ahead

FILM Miles Ahead is een documentaire over de jazzmuzikant Miles Davis. De film volgt zijn leven van zijn jeugd tot zijn huidige succes. Het is een prachtige film die de passie van Miles Davis voor de jazz laat zien. De film is te zien op zaterdag 17 december om 20.00 uur in de bioscoop.

ABONNEMENT 15 € voor wie in de Rand woont, 20 € voor wie buiten de regio woont (9 nrs/jaar). • Rekeningnr. IBAN BE 58 0910 2113 1679

VERDELING RandKrant december wordt bus-aan-bus verdeeld in Grimbergen, Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Tervuren, Overijse en Hoeilaart.

20
18

04
26

INHOUD

04

10

12

06 VAN **ASSETOT ZAVENTEM**

09 MIJN**PLEK**

14 OP**VERKENNING**

15 MIJN**GEDACHT**

16 MIDDEN**IN**

19 WIE**KWEEKTDAT**

22 INTER**VIEW**

26 **BOUW**WERK

32 GEMENGDE**GEVOELEN**S

Iedereen wil vliegwet, maar niemand weet wanneer die komt

Vliegwet? Op het bevoegde kabinet is het ijzingwekkend stil als dat woord valt. De roep naar een vliegwet klinkt nochtans luider dan ooit. Zowat alle belanghebbenden willen eindelijk wel eens weten waar ze aan toe te zijn. Maar die vliegwet, die er al meer dan een jaar moest zijn, is voorlopig gaan vliegen.

FR

'Blijf niet aan de zijlijn staan'

'Kies een kant. Welke kant moet ieder voor zichzelf uitmaken, maar blijf vooral niet aan de zijlijn staan. Ik kies de kant van de kwetsbaren. Dat is in mijn ogen de juiste', zegt Michel Vandebosch van GAIA, de man die de dieren een stem gaf en een verleden heeft in Beersel.

DE

De zoektocht naar goedkope woonprojecten

Wonen in de Rand is duur. Om woningen betaalbaar te houden, richtte de Vlaamse overheid in 1992 Vlabinvest op. Dat investeringsfonds probeert betaalbare woningen aan te bieden. Het is een proces met vallen en opstaan, met 856 woningen in 24 jaar of 35 per jaar.

EN

COLOFON RandKrant verschijnt maandelijks (niet in januari, juli en augustus) op 98.000 exemplaren. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant. • **Realisatie** vzw 'de Rand' • **Hoofredacteur** Geert Selleslach • **Eindredacteur en coördinatie** Ingrid Laporte • **Fotografie** Filip Claessens en David Legrève • **Redacteurs** Michaël Bellon, Mirek Cerny, Bart

Claes, Tina Deneyer, Jens De Smet, Tine De Wilde, Herman Dierickx, Nathalie Dirix, Willy Fluyt, Guido Fonteyn, Patrick Gijsels, Karla Goetvinck, Gerard Hautekeur, Joris Herpol, Joris Hintjens, Tine Maenhout, Ines Minten, Tom Serkeyn, Wim Troch, Fatima Ualqasi, Sofie Van den bergh, Luc Vanheerentals, Lene Van Langenhove en Dirk Volckaerts • **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.randkrant.be • **Verantwoordelijke uitgever** Jeroen Windey, Agentschap Binnenlands Bestuur, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel • **Vormgeving** Jansen & Janssen Creative Content, Gent • **Druk** Corelio, Erpe-Mere • RandKrant wordt gedrukt op FSC(-) gecertificeerd papier – licentienummer: FSC-C004762

Iedereen wil vliegwet, maar niemand weet wanneer die komt

De roep naar een vliegwet klinkt luider dan ooit. Zowat alle belanghebbenden willen eindelijk wel eens weten waar ze aan toe te zijn. Maar die vliegwet, die er al meer dan een jaar moest zijn, is voorlopig gaan vliegen.

TEKST Luc Vanheerentals • FOTO Filip Claessens

Vliegwet? Op het bevoegde kabinet van federaal minister voor Mobiliteit François Bellot (MR) is het ijzingswerkend stil als dat woord valt. Over de stand van zaken van de in het regeerakkoord voorziene wet houdt men de kiezen liever stijf op elkaar. 'De minister werkt aan een totaaloplossing', aldus woordvoerder Jasper Pillen, die ook elke deadline weigert. Zal Bellot slagen of wordt hij de tiende opeenvolgende minister die zijn tanden stuk bijt op dit luchthavendossier?

DE OPLOSSING?

De vliegwet moet een sluitend juridisch kader creëren voor vliegbewegingen op Brussels Airport. De wet wordt zo stilaan dringend nu het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vanaf 1 januari 2017 het vliegverkeer boven zijn gebied wil weren door rechtsprocedures op te starten voor het schrappen van de kanaalroute en het verscherpen van de boetes voor luchtvaartmaatschappijen die de geluidsnormen overtreden.

Volgens het federaal regeerakkoord van oktober 2014 moet de vliegwet 'het preferentieel baangebruik en de windnormen uit de luchthavenakkoorden, die bevestigd werden door de ministerraden van 19 december 2008 en 26 februari 2010 wettelijk verankeren'. 'In dezelfde wet zal de procedure om routewijzigingen door te voeren, worden opgenomen. Elke eventuele creatie- of wijzigingsprocedure voor een vliegroute moet via de ministerraad verlopen na degelijke impactstudies inzake veiligheid, capaciteit en leefmilieu en na raadpleging van de bevolking', aldus het regeerak-

koord, dat voorts ook de oprichting van een onafhankelijk orgaan voor de controle van de lawaaihinder rond de luchthaven vooropstelt evenals een samenwerkingsakkoord met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de toepassing van de geluidsnormen. Dit laatste is immers een materie waarvoor de gewesten bevoegd zijn.

TOTAALOPLOSSING

Woordvoerder Pillen wil weinig kwijt over wat de vliegwet precies zal regelen. 'De wet zal een kader bieden voor een aantal aspecten van de luchthavenexploitatie, maar geen vliegroutes opleggen. Over welke aspecten het gaat, kan ik nog niets zeggen, want dit maakt deel uit van de onderhandelingen.' In de plenaire zitting van de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 20 oktober lichtte minister Bellot een tipje van de sluier op over 'de totaaloplossing'. Hij stelde dat hij momenteel zeven aspecten - het operationele, technische, juridische, politieke, institutionele, socio-economische

Wordt François Bellot de tiende minister die zijn tanden stuk bijt op dit luchthavendossier?

en milieu - van het luchthavendossier bestudeert. 'We zoeken naar oplossingen voor elk van deze aspecten. Vooruitgang boeken in het ene dossier zonder oog te hebben voor de consequenties die het heeft voor de anderen zou een vergissing zijn.' De minister overlegt, naar eigen zeggen, met de gewestministers, de verenigingen van buurtbewoners, luchtvaartmaatschappijen, de luchthaven, burgemeesters en economische actoren die in dit dossier betrokken zijn.

ONZEKERHEID WEGNEMEN

Eerste in de rij voor een stabiel juridisch kader is luchthavenuitbater Brussels Airport Company. In de kersverse luchthavenspecial van VOKA Vlaams-Brabant wijst CEO Arnaud Feist

op de diverse nieuwe rechtszaken die werden aangespannen en de boetes van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die 'de onzekerheid voeden'. De boetes bestempelt hij als *kafkaïens*. 'Een piloot volgt de route die hij van Belgocontrol kreeg en riskeert een boete van het Brussels Gewest. Volgt de piloot deze instructie niet, dan riskeert hij zijn licentie te verliezen. De buitenlandse luchtvaartmaatschappijen moeten dan aan hun hoofdkwartier uitleggen dat ze regelmatig boetes krijgen omdat ze de regels naleven. Dat kan toch niet.' Als Brussel de geluidsnormen vanaf 2017 strenger toepast, zal dit volgens Koen Gouwe-loose van BATA, de koepel van Belgische vliegmaatschappijen, in alle grote luchtvaartmaatschappijen leiden tot een intern onderzoek van hun aanwezigheid op Brussels Airport.

ONHOUBBARE SITUATIE

Ook de luchtverkeersleiders van Belgocontrol zijn vragende partij voor een vliegwet. 'Wij zijn voorstander van een juridisch en operationeel stabiel kader die ons de garantie geeft dat vliegroutes niet om de haverklap veranderd kunnen worden. Iedere verandering heeft tijdens de voorbereiding immers een enorme impact op onze werking. Ook op juridisch vlak moet er stabiliteit komen. De jongste jaren werden we geconfronteerd met een aantal vonnissen die mekaar tegenspreken', aldus woordvoerder Dominique Dehaene. De vliegwet zal de vliegroutes, die door de politici uitgestippeld werden, geenszins betonneren, maar een kader scheppen voor de wijze waarop ze aangepast kunnen worden en bijvoorbeeld voorafgaande studies en overlegmomenten opleggen. Een nieuw onafhankelijk controleorgaan moet volgens Dehaene een en ander goedkeuren. In juli 2015 sprak Belgocontrol in een persmededeling nog de vrees uit 'dat de opeenvolging van verschillende instructies over het baangebruik en vliegprocedures een onhoudbare situatie op operationeel vlak zou creëren en de veiligheid van het luchtverkeer in gevaar brengt'.

Bij VOKA en de vakbonden weerklinkt dezelfde roep. In haar luchthavenspecial wijst de werkgeversorganisatie er op 'dat de blijvende

rechtsonzekerheid over de geluidsnormen en exploitatiemogelijkheden van Brussels Airport de verdere ontwikkeling van de luchthaven hypothekeren'. De luchthaven van Zaventem is met 20.000 directe en 40.000 indirecte banen na de haven van Antwerpen de tweede grootste economische pool van ons land en heeft een toegevoegde waarde die geraamd wordt op 3,2 miljard euro. 'Op de luchthaven is er de komende tien jaar een potentieel van minstens 10.000 nieuwe banen. Als de nodige rechtszekerheid uitblijft, zijn ook de huidige 60.000 jobs bedreigd', aldus VOKA. Ook vakbondsman Olivier Van Camp (BBTK) wil een vliegwet die een einde maakt aan 'het om de haverklap wijzigen van vliegroutes'. 'Er moet een goed evenwicht gevonden worden tussen de belangen van de omwonenden en de luchthaven, maar dit mag niet resulteren in restricties van de luchthavenactiviteiten die er toe leiden dat bedrijven vertrekken omwille van de beperkingen van het aantal nachtvluchten, zoals dat in 2008 het geval was met koerierbedrijf DHL.'

EVENWICHTIGE SPREIDING

Last but not least is er nog de Vlaamse Regering, het provinciebestuur en de Vlaamse gemeentebesturen die geconfronteerd worden met vliegtuiglawaai. Vlaams minister-president Geert Bourgeois (N-VA) riep tijdens een VOKA-

evenement in september de federale regering op snel werk te maken van een vliegwet die een evenwichtige spreiding van vluchten oplegt. Ook de provincieraad van Vlaams-Brabant keurde eind 2015 een motie goed waarin gepleit werd 'voor een wettelijk verankerde regeling van de opstijg- en landingsprocedures van op Brussels Airport die de lawaaihinder rechtvaardig spreidt'. De vliegroutes moeten volgens de provincie uitgestippeld worden op basis van veiligheidsoverwegingen, de windrichting en het historisch baangebruik. Dit voorjaar pleitte ook het Toekomstforum van burgemeesters van Halle-Vilvoorde 'voor een gepast wettelijk kader dat het begin van de evenwichtige spreiding verankert'. In juni pleitten de burgemeesters van 19 Vlaamse gemeenten rond Brussels Airport 'voor een vliegwet die een eerlijke spreiding oplegt op basis van aeronautische principes zoals vliegen tegen de wind, binnen geldende windnormen en rechtstreeks naar de bestemming'.

In een reactie haalt Hans Bonte (SP.A), burgemeester van Vilvoorde, een van de vijf gemeenten uit de Noordrand die in mei naar de rechter trokken tegen enkele maatregelen uit het plan van voormalig minister Melchior Wathelet (CDH) uit 2014, uit naar het talmen van de federale regering met deze vliegwet. 'Hierdoor blijft de onzekerheid bestaan, met als gevolg dat het

maatschappelijk draagvlak voor de luchthaven afkalft in onze regio, die al heel wat overlast heeft van lawaai en mobiliteit. Mits een consensus tussen de gewesten zou het Brussels Gewest het spel van boetes wellicht minder hard spelen.' Ook Frederic Petit (MR), burgemeester van Wezembeek-Oppem vindt een wetgeving met betrekking tot de vliegbewegingen van en naar Brussels Airport een absolute noodzaak. 'De hele Vlaamse Rand vraagt een stabiel, juridisch kader die verhindert dat rechterlijke beslissingen om de haverklap alles overhoop gooien. Een wet die een evenwichtige spreiding garandeert en waarbij Brussel niet wordt ontzien. Momenteel lopen er zowel vanuit de Noordrand, de Oostrand als het Brussels Gewest maar liefst tien verschillende juridische procedures.'

Dit artikel werd geschreven voor Brussels Airport Company op 17 november zijn Strategische Visie 2040 over een uitbreiding van de luchthaven van Zaventem bekend maakte.

TOUT LE MONDE VEUT UNE LOI SUR LES VOLS D'AVION

Une loi sur les vols d'avion? Au cabinet du ministre fédéral en charge de la Mobilité, François Bellot (MR), il fait incroyablement silencieux quand ce mot est prononcé. On préfère se montrer particulièrement discret sur l'état d'avancement de la loi inscrite dans l'accord de gouvernement. 'Le ministre prépare une solution globale', précise son porte-parole Jasper Pillen, qui refuse par ailleurs de fixer une date butoir. Bellot va-t-il réussir ou sera-t-il le dixième ministre d'affilée à se casser les dents sur ce dossier des aéroports? La demande d'une loi sur les vols d'avion se fait de plus en plus pressante. Toutes les parties concernées – de Brussels Airport aux comités d'action locaux en passant par les autorités flamandes – souhaitent finalement savoir à quoi s'attendre. Mais cette loi sur les vols d'avion, qui devrait être en vigueur depuis plus d'un an, s'est provisoirement envolée.

Veel volk en toch moeten sluiten

LAKEN Het Brusselse waterpretpark Océade, dat ook veel mensen uit de Vlaamse Rand over de vloer krijgt, gaat vanaf januari volgend jaar dicht. Océade moet wijken voor het Neo-project op de Heizel. Brussel wil daar nieuwe woningen, een shoppingcomplex en andere vormen van recreatie uitbouwen. 'Verschrikkelijk spijtig, maar ik zie geen andere uitweg', zegt Thierry Meeus, directeur van Océade. 'Het Brussels Gewest gaf me twee opties: sluiten in januari volgend jaar of begin 2019, maar dan moet het park wel helemaal ontmanteld zijn en de bodem gesaneerd. Dat betekent dat we eigenlijk al in de loop van 2017 zouden moeten sluiten. De 67 werknemers zijn de onzekerheid, die al een paar jaar duurt, beu. Daarom heb ik de knoop doorgehakt. Ik heb geprobeerd om het Brussels Gewest ervan te overtuigen om Océade in hun plannen in te passen, maar dat is niet gelukt. Onbegrijpelijk. Ons waterpretpark is de belangrijkste recreatieve attractie van Brussel, met vorig jaar 250.000 bezoekers. En toch moeten we weg.' Wat er met het naastgelegen Mini-Europa gaat gebeuren, is nog niet duidelijk. 'Daarover wordt nog onderhandeld', zegt Meeus, die ook eigenaar is van Mini-Europa. De kaarten van Mini-Europa liggen misschien ietsje beter omdat het park meer buitenlandse bezoekers aantrekt dan Océade. En dat zou dan weer meer in het kraam van Neo passen. • TD

Lachland

SINT-GENESIUS-RODE Na het succes van de voorstelling *Gelukkig zijn* brengt Theater van A tot Z de komende maanden *Lachland* op de planken, een comedyproductie voor Nederlandstaligen en anderstaligen. 'Dit keer brengen we iets in de traditie van de oude revues', vertelt acteur-regisseur Peter Schoenaerts. 'Er zit van alles in: sketches, liedjes, stand-up-comedy, noem maar op.' Voor de nieuwe show werden zanger-cabaretier Lennaert Maes en standupcomedians Els Vertonghen en Latif Aït aangetrokken. 'Latif en Els zijn echte comedians, Peter en ik hebben dan weer ervaring met theater en muziek voor anderstaligen. We vullen elkaar perfect aan', meent Maes. 'Comedy is geen gemakkelijk genre, maar we zijn ervan overtuigd dat we een show hebben gemaakt waarmee iedereen zal kunnen lachen, van welk land of uit welke cultuur je ook komt', zegt Aït.

• TD

i Je kan naar *Lachland* op 8/12 in de Boesdaalhoeve (Sint-Genesius-Rode), op 20/12 in de Bosuil (Jezus-Eik), op 7/3 in de Kam (Wezembeek-Oppem) of op 9/3 in de Zandloper (Wemmel). Zie ook www.fast-forward.be

Laatste wafelenbak

HOEILAART In Hoeilaart is op 7 november Marc Sleen overleden. De geestelijke vader van stripheld Nero was 93 jaar en sukkelde al een tijd met zijn gezondheid. Sleen tekende naast de onsterfelijke Nero ook de avonturen van Piet Fluwijn en Bolleke. Hij wordt beschouwd als een van de meest getalenteerde strip-tekenaars die ons land heeft gekend. Tijdens zijn uitvaart werd Sleen geprezen om zijn vakmanschap als tekenaar en meestersverteller. VTM-journalist en goede vriend Patrick Van Gompel omschreef hem als 'een warme man, begenadigd tekenaar en filmer, plaagstoot, geniale verhalenverzinner, snoodaard, jaloerse bok, levensgenieter, antimilitarist, Belg, unionist, vredesapostel, wereldburger, dieren- en mensenvriend, humanist en humorist'. 'Jij toverde steeds een glimlach op mijn lippen, maar ook op die van ontelbare lezers', zei levenspartner Catherina Kochuyt. Vanaf 1965 werd elk Nero-verhaal afgesloten met een wafelenbak. Na de begrafenis organiseerde de gemeente en de verenigingen van Hoeilaart een allerlaatste wafelenbak ter ere van Marc Sleen. • TD

Renovatie Den Diepen Boomgaard

GRIMBERGEN De sociale werkplaats Den Diepen Boomgaard in Grimbergen heeft de nodige middelen gevonden om hun 17e eeuwse hoeve te renoveren. 'De provincie Vlaams-Brabant investeert 142.000 euro, het totaalproject kost 219.000 euro', zegt Sarah Heyvaert van Den Diepen Boomgaard. 'Ook het Psychiatrisch Ziekenhuis Sint-Alexius en de Beschutte Werkplaats TWI doen een flinke duit in het zakje, samen zowat 20%. Met onze vzw Bouwfonds dragen wij de resterende 15% bij. Het woonhuis van de oude hoeve zal in de oorspronkelijke stijl gerenoveerd worden. Het dak wordt volledig geïsoleerd. Zo kunnen we een aangepaste werkplaats bieden aan de medewerkers en vrijwilligers en extra tewerkstelling creëren.' Momenteel werken in de sociale werkplaats zo'n veertig mensen met een arbeidsbeperking. Dat zijn er een pak meer in vergelijking met de voorbije jaren. Veel heeft te maken met het feit dat Den Diepen Boomgaard gestart is met een zelfoogstboerderij, een hoevewinkel en fruitpakketten. • TD

500 nieuwe sociale woningen

VILVOORDE/MACHELEN De komende vijf jaar worden in Vilvoorde en Machelen meer dan vijfhonderd nieuwe sociale woningen gerealiseerd. Dat is nodig, want momenteel staan in de regio Vilvoorde 1.300 gezinnen op de wachtlijst voor een sociale woning. 'Sinds 2012 hebben we 288 woongelegenheden opgeleverd en verhuurd', vertelt Guy Ceuppens van de sociale huisvestingsmaatschappij Inter-Vilvoordse. 'Momenteel staan er nog eens 217 in de steigers en binnen de vijf jaar zijn er 453 gepland.' Inter-Vilvoordse krijgt daarbij de steun van de stad Vilvoorde. 'De uitdaging op vlak van huisvesting voor de snelst groeiende stad in Vlaanderen is enorm. Heel wat mensen kunnen de huurprijzen op de markt niet meer betalen. Het is dus heel belangrijk dat we een sterke huisvestingsmaatschappij hebben', meent Hans Bonte (SPA), burgemeester van Vilvoorde. 'Makkelijk zal dat niet zijn', zegt Ceuppens. De Vlaamse overheid heeft wel de middelen verhoogd, maar het blijft moeilijk om voldoende centen bij elkaar te krijgen. Daarom duurt het soms jaren voor we een project helemaal rondkrijgen.' - TD

Tips van expats-bloggers

VLAAMS-BRABANT Toerisme Vlaams-Brabant heeft een nieuwe toeristische brochure gemaakt, specifiek voor expats. 'We willen buitenlanders, die voor hun werk tijdelijk in Brussel of onze regio wonen, aanzetten om Vlaams-Brabant te ontdekken. Met de brochure willen we hen laten kennismaken met de veelzijdigheid van onze verrassend groene regio', zegt Monique Swinnen (CD&V), gedeputeerde voor Toerisme. De brochure brengt verhalen, tips voor trips en knappe beelden. 'Ze is gebaseerd op de ervaringen van zes invloedrijke bloggers uit de expatgemeenschap in België.' Het gaat om Wondrous Wanderers, Culture Trip Brussels, CheeseWeb, Wonderful Wanderings, S Marks The Spots en Discovering Belgium. Elk gingen ze op pad in Vlaams-Brabant en delen ze hun tips. Blogger Wondrous Wanderers is alvast enthousiast. 'Ik ben erg blij deel te kunnen uitmaken van dit initiatief. Zo kunnen expats kennismaken met fijne plekken dichtbij huis. Met deze brochure zal de expatgemeenschap inzien hoe makkelijk het is om een schitterend uitje te maken zonder daarvoor ver te hoeven gaan.' - TD

i De brochure is gratis te verkrijgen via gemeentelijke onthaaldiensten, internationale werkgevers en andere plaatsen waar expats vaak komen. Je kan ze ook raadplegen en downloaden via www.vlaamsbrabant.be

Het aantal dynamische informatieborden op de ring rond **Brussel**, waarop de reistijd wordt vermeld naar knooppunten in de buurt, werd uitgebreid. • **Sint-Pieters-Leeuw** wordt in 2017 de focusgemeente van het Gordelfestival. • **Wezembeek-Oppem** (107,7 kg per jaar per inwoner), **Zaventem** (107,7 kg) en **Machelen** (107,8 kg) produceren het minst aantal kilogram restafval per inwoner in de Rand. **Linkebeek** scoort het slechtst met 169 kg. • De 32 mensen die op 22 maart omkwamen bij de aanslagen in **Zaventem** en **Brussel** krijgen een monument in het Zoniënwoud. Voor elk slachtoffer wordt een berkenboom geplant. • De provincie Vlaams-Brabant opende op de PIVO-site in **Relegem** een doortrekterrein met tien plaatsen. • In **Asse** zal de ondergrondse parking in de Gasthuisstraat vanaf 2017 niet meer openbaar zijn omdat er te veel wordt gesluikstort. • De Europese Commissie heeft de klimaatactieplannen van 36 Vlaams-Brabantse gemeenten, waaronder 19 in Halle-Vilvoorde, goedgekeurd. Die gemeenten engageren zich om samen met meer dan 6.000 andere gemeenten in Europa hun CO₂-uitstoot met 20% te beperken tegen 2020. In Halle-Vilvoorde gaat het om **Beersel**, **Dilbeek**, Gooik, **Grimbergen**, Halle, **Hoeilaar**, Kampenhout, **Kraainem**, Liedekerke, **Merchtem**, Opwijk, **Overijse**, Pepingen, **Sint-Genesius-Rode**, **Sint-Pieters-Leeuw**, Steenokkerzeel, **Vilvoorde**, **Zaventem** en Zemst. • Meer dan 70 gezinnen deden in **Dilbeek** eind november mee aan de **Inleefweek Armoede**. Een week moesten ze rondkomen met een leefloon. • Het opvangcentrum met 250 plaatsen voor vluchtelingen in het ING-gebouw aan de Excelsiorlaan in **Zaventem** sluit de deuren. • De aanslag van 22 maart op de luchthaven van **Zaventem** zorgt voor een

negatief effect op de begroting van de gemeente Zaventem (300.000 euro in 2016), doordat de inkomsten van de verblijfsbelasting van de hotels een stuk lager liggen. • De Koninklijke Steltenlopers van **Merchtem** dienen een aanvraag in om erkend te worden als cultureel werelderfgoed van de Unesco. • In **Vilvoorde** sloot het oudste café *Het 13de Gebod* na 175 jaar de deuren. Ook 't *Sjalotteke*, met vijf tafels het kleinste restaurant, ging dicht. • Het Afrikamuseum in **Tervuren** gaat pas in juni 2018 opnieuw open. • Het Regionaal Landschap Groene Corridor heeft in de Plantentuin van **Meise** haar Strategisch Project Groene Noordrand voorgesteld. Daarmee wil het RLGC in de vallei van de Maalbeek en de aangrenzende kouters op het grondgebied van **Asse**, **Wemmel**, **Meise** en **Grimbergen** op een geïntegreerde manier aan landschapherstel, natuurinrichting, zachte recreatie en duurzame landbouw doen. • 43% van de leerlingen in het basisonderwijs in de Rand spreekt thuis geen Nederlands. • **Wemmel**, **Merchtem** en Opwijk zullen op oudejaarsavond opnieuw een gratis feestbus inleggen. • Het wegverkeer is de grootste oorzaak van het schadelijke ultrafijn stof in de buurt van de luchthaven van **Zaventem**, zo concludeert de Vlaamse Milieumaatschappij. Ook de luchthavenactiviteiten zelf dragen bij aan de concentraties van ultrafijn stof in de omgeving, tot 7 km ver. • Elf gemeenten uit het Pajottenland en de Zennevallei hebben, met de steun van de provincie Vlaams-Brabant, een nieuw fairtrade kookboek uitgegeven. Per gemeente worden twee recepten gelinkt aan een integratieverhaal van nieuwkomers. • Op het vliegveld van **Grimbergen** is een Noors monument ingehuldigd in de vorm van een Spitfire-vleugel waarmee squadrons, die op het einde van de Tweede Wereldoorlog ook in Grimbergen opereerden, uitgerust waren. • Het Agentschap Wegen en Verkeer en de provincie Vlaams-Brabant hebben groen licht gegeven voor een muurschildering onder de brug van de Pontbeek in **Zellik**. Het is ter nagedachtenis van een brandweerman uit het korps van **Asse**, die op die plaats in 2007 bij een ongeval met een brandweerwagen om het leven kwam. • 11

Duurzame afvalophaling

ASSE Vanaf het najaar van 2017 gaat in Asse, Beersel, Linkebeek, Drogenbos, Grimbergen, Sint-Pieters-Leeuw, Dilbeek, Merchtem, Sint-Genesius-Rode en Wemmel een nieuwe afvalintercommunale van start. 'Ze krijgt de naam Intradura en wordt opgericht binnen de intercommunale Haviland', zegt Koen Van Elsen (CD&V), voorzitter van de Raad van Bestuur van Haviland en burgemeester van Asse. 'Intradura zal instaan voor duurzaam afvalbeheer en ervoor zorgen dat de huisvuilophaling en verwerking efficiënter en goedkoper verloopt. Afval zal in clusters van buurgemeenten worden opgehaald. Afvalzakken, compostvaten en dergelijke zullen via een gemeenschappelijke aankoop gebeuren. Eind april volgend jaar moet de nieuwe afvalintercommunale op de rails staan. De eerste Intradura vrachtwagens rijden in het najaar uit.' • 10

Pingping voor taal en feest

VLAAMSE RAND De provincie Vlaams-Brabant heeft het bestaande subsidiereglement over taalstimulering opgesplitst in twee aparte reglementen. 'Er was blijkbaar wat onduidelijkheid tussen enerzijds evenementen, zoals het Feest van de Vlaamse Gemeenschap, en anderzijds projecten om het Nederlands te stimuleren', zegt gedeputeerde voor het Vlaams Karakter en Cultuur Tom Dehaene (CD&V). Voortaan zijn er twee reglementen: 'Subsidies voor projecten met als doel Nederlandse taalstimulering in de provincie Vlaams-Brabant' en 'Subsidies voor evenementen in de faciliteitengemeenten van de Vlaamse Rand onder de noemer Feest van de Vlaamse Gemeenschap.' Voor projecten kunnen initiatiefnemers maximaal 15.000 euro krijgen, voor evenementen is dat 1.500 euro. De nieuwe reglementen gaan in op 1 januari 2017. De subsidiepot, voor beide samen, bedraagt 142.000 euro. • 10

Jezus-Eik maakt zich zorgen

OVERIJSE In Jezus-Eik, deelgemeente van Overijse, is er flink wat ongerustheid over een bouwproject dat buurgemeente Oudergem wil realiseren. Bouwpromotoren willen in de Welriekende Dreef, aan de rand van het dorpscentrum van Jezus-Eik, een honderdtal appartementen bouwen, en mogelijk ook kantoren en een hotel. De dorpsraad van Jezus Eik ziet de plannen absoluut niet zitten. 'Het Horecaplein is nu al een drukke verkeersader', zegt Pips Luppens van de dorpsraad. 'Als dit bouwproject werkelijkheid wordt, is het hek van de dam. We beseffen dat het moeilijk wordt om het project tegen te houden, gezien het niet op ons grondgebied gebeurt, maar we hopen dat we steun krijgen van de hogere overheid en van het Agentschap Natuur en Bos.' De gemeente deelt in elk geval de ongerustheid van de dorpsraad. Overijse dient een bezwaarschrift in. Volgens het gemeentebestuur zijn de plannen in strijd met het ruimtelijk structuurplan Overijse en moet er onder meer ook een uitgebreider mobiliteitsrapport gemaakt worden. • 10

Lopen, springen, stoten

OVERIJSE Dan toch geen atletiekpiste aan de Hagaard in Overijse. 'Na meer dan twee jaar zijn we niet tot een akkoord kunnen komen over de aankoop van de nodige gronden', zegt Dirk Brankaer (OV2002), burgemeester van Overijse. 'We wilden een competitiewaardige infrastructuur aanleggen en hadden al een ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt, maar dat gaat dus jammer genoeg niet lukken op die plek. Daarom hebben we beslist om de huidige piste aan Den Heurck volledig te vernieuwen. Atletiekwedstrijden zullen er niet mogelijk zijn, maar het wordt wel een gloednieuw uitgebouwde trainingssite waar ook aan kogelstoten kan worden gedaan. Tegen de zomer van 2018 moet de vernieuwde piste aan Den Heurck klaar zijn. Als we er in de toekomst toch in slagen om de gronden aan de Hagaard te kopen, kunnen we met de buurgemeenten bekijken of we alsnog samen kunnen investeren in een competitiewaardige atletiekpiste op die locatie.' - TD

50° 47' 46.5" N
4° 32' 49.3" E

William Van Laeken heeft niet één maar vele favoriete plekken in de Rand. Hij noemt ze *de stille plekken* die hij tijdens zijn fietstochten ontdekt. Zoals bijvoorbeeld de Ballingstraat in Eizer (Overijse).

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

De wandelpaden en fietsroutes van Hoeilaart, Overijse en omstreken kent Van Laeken als zijn broekzak. Toch is hij nog steeds niet uitgekeken op de natuur van de Druivenstreek. 'Vanop mijn fiets ontdek ik nog regelmatig prachtige plekken waarvan de rust en de verlatenheid me verplichten de remmen dicht te trekken en de tijd te nemen om van een fabelachtig landschap te genieten.'

LONELY RIDER

Fietsen in groep is niet meteen aan deze fervente fietser besteed. 'Het liefst fiets ik in mijn eentje. Het zijn de momenten waarop ik het best kan nadenken. Ik heb ook altijd een opschrijfboekje bij, zodat ik gedachten die tijdens de fietstocht komen aanwaaien, kan noteren. Dat kan een beschrijving zijn van een stukje natuur dat ik net heb ontdekt, maar het kan evenzeer een zin zijn uit een gesprek dat ik met iemand in de lokale kroeg had. Het feit dat ik graag alleen fiets en niet actief ben op sociale media, wil daarom nog niet zeggen dat ik niet graag mensen rondom mij heb. Ik hou graag voeling met mijn omgeving, maar Facebook en Twitter zijn niet aan mij besteed. Ik ben liever in gesprek met iemand van vlees en bloed. Dan kan je elkaar tenminste rechtstreeks antwoorden en bepaalde zaken nuanceren. Ik hou er dan ook van om met de men-

sen aan de toeg van een dorpscafé in discussie te gaan. Daar voel je pas echt de polsslagen van de samenleving.'

STILLE PLEKKEN

Nieuwsgierig en aandachtig naar de gewone dingen van het leven kijken, dat typeert zowel de journalist als de fietser Van Laeken. 'Al woon ik hier veertig jaar, ik blijf zaken ontdekken. Wat me fascineert, is dat je in deze regio urenlang langs de taalgrens kan scheren. Dan merk je plots aan de wegwijzers dat je van het Vlaamse Gewest in het Waalse of Brusselse Gewest terechtgekomen bent. Het maakt de geschiedenis van deze grensstreek meteen heel tastbaar. Afgezien daarvan zijn het toch vooral de stille plekken die het voor mij elke keer opnieuw de moeite waard maken.'

De rust opzoeken, het is een thema dat regelmatig terugkeert. 'Van oorsprong ben ik een Scheldekinder. Vlakbij waar ik woonde, werden in de herfst- en winterperiode weiden langs de rivier onder water gezet om overstromingen te voorkomen. Ik herinner me nog hoe ik eens als jongen van vijftien op een warme zomerdag een wandeling maakte naar een afgelegen bosje vlakbij de Schelde. Het was muisstil. Mijn enige gezelschap was een bende spreuwen. Gek genoeg, denk ik daar nog vaak aan terug. Het was haast een mystiek moment dat blijkbaar een grote indruk op me heeft gemaakt. Een gelijkaardig gevoel kende ik wanneer ik als kind naar de sterrenhemel keek. Het besef dat die sterren voor jou als mens nooit bereikbaar zouden worden en dat jij binnen dat eindeloze verhaal maar een klein stipje bent; het maakte me als kind heel stil. Ook al ben ik dan niet gelovig, toch geven die stille momenten op stille plekken je als mens een haast religieus gevoel. Zeker in deze opgewonden tijden waarin (sociale) media onze aandacht gijzelen, worden die momenten om tot onszelf te komen des te waardevoller.'

Michel Vandenbosch: 25 jaar GAIA, 30 jaar inzet voor dieren

‘Blijf niet aan de zijlijn staan’

In 2017 viert dierenrechtenorganisatie GAIA zijn 25e verjaardag.

Een ideale gelegenheid om met voorzitter Michel Vandenbosch terug te kijken op verwezenlijkingen, obstakels en evoluties. En natuurlijk op zijn jonge jaren in Beersel.

TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

Ik ben een onverbeterlijke optimist’, zegt Vandenbosch. ‘Met het ouder worden is mijn realiteitszin wel aangescherpt. De naïviteit uit mijn beginjaren ben ik kwijt, maar aan mijn idealen is niets veranderd: ik sta er nog altijd 100% achter. Die idealen gaan trouwens verder dan dierenrechten. In mijn wereld staat niet de mens centraal, maar de meest kwetsbare. Ik heb me altijd willen inzetten voor wie weerloos is, om zo te werken aan een rechtvaardigere samenleving. Zo’n strijd maakt je leven er niet gemakkelijker op, maar het geeft er wel zin aan. En dat vind ik waardevol. Ik ben er ook van overtuigd dat een samenleving waarin mensen de dieren respectvol behandelen, voor iedereen een betere, aangename, toffere en mooiere plek wordt om in te leven.’ Hij verwijst naar de joodse Nobelprijswinnaar voor de Vrede Elie Wiesel, die afgelopen zomer overleden is. *Kies een kant*, zei Wiesel. Een waardevol advies vindt Vandenbosch. ‘Welke kant het wordt, moet ieder voor zichzelf uitmaken, maar blijf vooral niet aan de zijlijn staan. Ik kies de kant van de kwetsbaren. Dat is in mijn ogen de juiste.’

NIET VOOR SOFTIES

Na wat zoeken en twijfelen koos Vandenbosch als twintiger resoluut voor de dieren. Zij hadden nagenoeg geen stem in deze wereld en het was duidelijk dat ze er één konden gebruiken. Halfweg de jaren 80 stond hij mee aan de wieg van de antibontvereniging *Bond Zonder Bont* en ging hij aan de slag bij Veeweyde, de oudste organisatie voor dierenbescherming van ons land. Toen Veeweyde besloot om zich uitsluitend toe te leggen op de opvang van (verwaarloosde) huisdieren, vond Vandenbosch dat onvoldoende. Samen met Ann De Greef richtte hij in 1992 GAIA op. De organisatie verwierf snel naam en faam, vooral door de felle en opgemerkte acties. De successen bleven niet uit. De weerstand evenmin. ‘Voor GAIA er was, was opkomen voor dieren iets waar je misschien wel interesse voor kon hebben, maar de samenleving, en zeker de politiek en de media, namen het allerminst ernstig. Het was niets waar je je echt druk over hoorde te maken. Die perceptie hebben we met GAIA kunnen keren. Vandaag staan dierenwelzijn

en dierenrechten maatschappelijk en politiek op de kaart.’

Geen strijd voor softies, zoals al eens wordt gedacht. ‘Onze acties zijn ons niet altijd in dank afgenomen. We hebben ervoor moeten knokken. Bij al wat we deden, lieten we niet alleen ons gevoel maar evenzeer ons verstand spreken. Ook daaraan danken we ons succes. Er zijn veel mensen die vol idealisme opkomen voor dieren en verwachten dat ze het in een weekje zullen klaren. Zo werkt het natuurlijk niet. Weet je, de samenleving zit ingewikkeld in elkaar. Je bent nooit de enige speler op het veld: er zijn allerlei krachten die elkaar tegenwerken en die allemaal een ander eigenbelang dienen. Eigenbelang dat

‘Ik kies de kant van de kwetsbaren.’

teert op het jarenlang gebruiken, misbruiken, verbruiken en mishandelen van dieren werk je niet zonder slag of stoot weg. Daarvoor moet je knokken, en dat doe je niet in je eentje. GAIA heeft in de loop van de jaren een stevige achterban weten uit te bouwen. We hopen in 2017 de kaap van de 30.000 leden te overschrijden. Dat is niet niks. We beseffen heel goed dat het ons zonder die achterban niet zomaar gelukt was.’

VAN VOGELPIK TOT HANDDRUK

Afgelopen voorjaar publiceerde Vandenbosch een turf van een boek: *De werken van GAIA. 30 jaar op de bres voor dieren en hun rechten*. Het zit boordevol verhalen over alle muren waar de organisatie tegenaan is geknald en vervolgens overheen is geklauterd. Je herinnert je de beelden nog wel die GAIA in de jaren 90 vrijgaf van die kale, gewonde kippen in legbatterijen. De consument graaide nooit nog zomaar een doos eieren uit de rekken. Voortaan kende je het verschil tussen batterijeieren, scharreleieren en eieren van kippen met vrije uitloop. Actie na actie groeide het bewustzijn bij publiek en bedrijven. In 2012 kwam er in heel Europa een verbod op klassieke legbatterijen. ‘De zogenaamde *verrijkte kooien*, waarin een kip nog altijd nauwelijks

DE

‘BLEIBEN SIE NICHT AN DER SEITENLINIE STEHEN’

‘Welche Seite es wird, muss jeder für sich selbst ausmachen, bleiben Sie aber vor allem nicht an der Seitenlinie stehen. Ich entscheide mich für die Seite der Schwachen. Das ist in meinen Augen die richtige.’ Für Michel Vandenbosch von GAIA ist das die Seite der Tiere. ‘Den Stimmlosen eine Stimme geben’, formuliert er es. Nach etlichen mit erbitterter Härte geführten Kampagnen und Aktionen dürfen wir behaupten, dass sich unsere

Sicht auf Tiermisshandlung, Tierwohl und Tierrechte in den letzten Jahrzehnten verändert hat. Wer kauft noch Eier von kahlgerupften Hühnern aus Legebatterien? 2017 feiert die Tierrechtsorganisation GAIA ihren 25. Jahrestag. Eine ideale Gelegenheit, um mit dem Präsidenten Michel Vandenbosch auf Realisierungen, Hindernisse und Entwicklungen zurückzublicken. Und natürlich auf seine jungen Jahre in Beersel.

meer dan een A4'tje ruimte heeft, mogen wel nog. Maar de laatste jaren verbinden meer en meer supermarktketens en producenten zich ertoe om niet langer producten te verkopen waarin eieren van zulke kooikippen zitten. Als een klant weet dat zijn supermarkt geen producten meer verkoopt waarvoor kippen onnoemelijk hebben geleden, doet hij zijn boodschappen met een positief gevoel. Bedrijfsleiders zien tegenwoordig in wat dat waard is.

Het verbod op wilde dieren in circussen, de acties tegen pelsdierhouderijen (momenteel in Wallonië verboden, in Vlaanderen nog niet), het Europees verbod op de handel in op dieren geteste cosmetica, de afname van dierenmis-handeling op veemarkten,... In het boek komen alle campagnes en acties aan bod. 'GAIA geeft niet op. We bijten ons vast en gaan ermee door, wel altijd op een doordachte manier', benadrukt hij. 'Ik ben liever de gedreven hervormer dan de blinde beeldenstormer.' Hij is dan ook heel tevreden dat GAIA zoveel in beweging heeft kunnen zetten en zoveel vormen van georganiseerde dierenmis-handeling heeft kunnen stoppen. 'Ik ben vooral ook blij dat de mentaliteit in de goede richting is verschoven. Begin jaren 90 was ik op de wrede straatpaardenkoersen van Sint-Eloois-Winkel publieke vijand nummer 1. Boven de deuren van de cafés hingen doodskisten met daarop in het groot 'GAIA'; binnen speelden de klanten vogelpik op mijn foto.' In 1995 zijn die straatpaardenkoersen verboden en vervangen door een vorm van *stijlrijden*, dat het welzijn van de dieren beter respecteert. 'De organisatoren overleggen nu jaarlijks over wat ze willen doen en GAIA geeft advies. Op de laatste editie was ik zelfs uitgenodigd om het publiek toe te spreken. Zoiets was 25 jaar geleden ondenkbaar.'

TEMPERAMENT EN GENEN

In 2013 kreeg Michel Vandenbosch een hersenbloeding. 'Ik was les aan het geven', herinnert hij zich. 'Mijn knieën knikten en ik zakte in elkaar. Terwijl dat gebeurde, zag ik de klok: de wijzers wezen 5 voor 12 aan. Wat een symboliek! Maar goed, het is snel vrij goed gekomen. Helemaal de oude ben ik niet, want ik raak sneller vermoeid dan vroeger. Dan moet ik toegeven dat ik geen 25 meer ben. Het had

allemaal veel erger gekund, dus ik klaag niet. Ik kan nog behoorlijk functioneren.'

Op zijn lauweren rusten zal je Vandenbosch wellicht nooit zien doen. 'Dat ligt niet in mijn temperament en mijn genen.' Hij vertelt over zijn jeugd in Beersel, waar hij met zijn – bewust ongehuwde – moeder en zijn grootouders onder een dak woonde. In de Lotsestraat, tussen de kerk en het kasteel van Beersel. Dat kasteel was de plaats van menig avontuur. 'Mijn vrienden en ik gingen er vaak spelen. Als kind heb ik er ooit mijn nicht vastgebonden op de foltertafel en ermee bedreigd haar echt te folteren. Gelukkig hield ze er geen trauma aan over', lacht hij. 'Ze wist vast dat het niet in mijn aard lag, maar dat verhaal wordt op familiefeesten nog wel eens opgerakeld.' Natuurlijk had de jonge Vandenbosch het Suske en Wiske-album *De schat van Beersel* gelezen. 'Net zoals Suske en Wiske daalden wij af in de vergeetput, op zoek naar de schat, die nergens te bekennen was.' Logisch, legde hij hen uit, de striphelden hadden ze al meegenomen... 'Ik heb echt een fantastische

jeugd beleefd in Beersel.'

Ook de vastberadenheid waarmee hij altijd zijn idealen heeft gevolgd, zit hem in de genen, zegt hij. 'Mijn familie is nooit uit Beersel weg geweest. De enige uitzondering was mijn grootmoeder. Toen zij jong was, trok haar vader een tijd over de grens naar Frankrijk, om een paar centiemeren meer te verdienen. Omdat mijn grootmoeder geen Frans kende, werd ze gepest. Erg lang heeft dat niet geduurd, want *la petite Flamande* verweerde zich, als het moest zelfs letterlijk met slaande argumenten', lacht hij. 'Ook later was ze een vrouw waar je bij wijze van spreken een atoombom op kon gooien, nog krabbelde ze recht en ging ze door. Mijn hele familie bestond uit harde werkers, die rechtvaardigheid hoog in het vaandel droegen, maar die tegelijk het leven graag vierden en een en ander konden relativeren. Het is die mix die ook mij gemaakt heeft tot wie ik ben.'

'GAIA geeft niet op. Wij gaan door. Wel altijd op een doordachte manier.'

De zoektocht naar goedkope woonprojecten

Wonen in de Rand is duur. Om woningen betaalbaar te houden, richtte de Vlaamse overheid in 1992 Vlabinvest op. Dat investeringsfonds probeert betaalbare woningen aan te bieden. Het is een proces met vallen en opstaan.

TEKST Luc Vanheerentals • FOTO Filip Claessens

In 2015 realiseerde Vlabinvest 159 nieuwe wooneenheden in Sint-Genesius-Rode, Overijse, Sint-Pieters-Leeuw, Beersel, Huldenberg en Wemmel. Dat brengt het totale aantal panden sinds de oprichting in 1992 op 856 of 35 per jaar. Hiervan zijn er 443 sociale woningen; 288 appartementen en 125 woningen door Vlabinvest gefinancierd. Dergelijke woningen kunnen goedkoper dan de marktprijs gekocht of gehuurd worden door mensen met een inkomen dat boven de inkomensgrens van sociale woningen ligt. In Overijse verkocht Vlabinvest vorig

jaar voor het eerst in haar geschiedenis koopkavels. Het betrof 14 kavels op de site Beiershof aan de Windmolenstraat. Ze gingen voor een kwart onder de marktprijs van de hand.

VOORRAAD AANLEGGEN

In 1992 richtte de Vlaamse Regering Vlabinvest op om in de Rand betaalbare woningen aan te kunnen bieden. In 2014 werd de bevoegdheid overgedragen naar de provincie Vlaams-Brabant. Het werkingsgebied strekt zich momenteel uit over Halle-Vilvoorde, Tervuren, Huldenberg, Bertem en Kortenberg. 'De woningprijzen in deze regio zijn zeer hoog. Doordat ook de inkomens hier gemiddeld hoger zijn, komen mensen minder vaak in aanmerking voor een sociale woning. Om mensen die een band met de eigen regio kunnen aantonen de kans te bieden hier te blijven wonen, hanteert Vlabinvest inkomensgrenzen die hoger zijn', zegt gedeputeerde Tom Dehaene (CD&V). Vlabinvest bouwt hiertoe een grondvoorraad op die gebruikt kan worden voor de realisatie van betaalbare woonprojecten. Momenteel bezit het 18 ha. Daarnaast worden leningen verstrekt aan sociale huisvestingsmaatschappijen om samen projecten te realiseren. Zo werd in 2015 14,7 miljoen euro geleend waarmee 102 woningen gebouwd zullen worden. Tenzij het koopwoning betreft, geeft Vlabinvest de grond aan de bouwheer in erfpacht. Volgens de gedeputeerde staan er mooie projecten op stapel. Zo kon recent via het voorkeurecht een gebied van 3ha 15a in Wolvertem worden aangekocht. Vlabinvest wil er koopwoningen realiseren. 'We zijn ook bezig met het uittekenen van de plannen voor de gronden die we in 2015 aankochten in Merchtem, Lennik en Machelen.'

BAKSTENEN VOOR ZORGSECTOR

Sinds de provincie het beheer van Vlabinvest overnam, stijgt het aantal kandidaten

voor woningen. Dehaene signaleert dat lokale besturen Vlabinvest steeds vaker tippen over gronden die te koop staan. Voor de realisatie van projecten wordt nu uitsluitend samengewerkt met sociale huisvestingsmaatschappijen. Omwille van hun beperkte middelen wil Dehaene ook met andere partners in zee gaan.

De nieuwe uitdaging is het zopas opgerichte Vlabcareinvest, waarmee geïnvesteerd kan worden in de uitbouw van welzijnsvoorzieningen. De provincie Vlaams-Brabant mag de 2,5 miljoen euro dat het hiervoor jaarlijks spendeerde in de regio verder aanwenden. Waarvoor het geld precies gebruikt zal worden, is nog niet uitgemaakt.

Aantal nieuwe wooneenheden Vlabinvest i.s.m. sociale huisvestingsmaatschappijen

2014	127
2015	159
2016	100 (*)

(*) verwacht aantal

Op 22 april 2016 werd de bouw afgerond van 18 wooneenheden in de Peperstraat in Tervuren. Nog in 2016 wordt de oplevering verwacht van 53 wooneenheden in de Trisstraat in Kampenhout, 22 in Hermelijin in Dilbeek, 11 in Bogaarden in Pepingen en 14 aan de Emiel Debusscherstraat in Beersel (Articsite).

Nog eens 249 wooneenheden, verspreid over 10 projecten, zijn in opbouw: Beiershof in Overijse (28), Begoniagaarde in Machelen (50), Heuvelpark in Halle (27), Winderickxplein in Beersel (24), Albert Van Cothemstraat in Sint-Pieters-Leeuw (18), Fonteinstraat in Halle (19), Bergensesteenweg in Halle (25), Lindeboomstraat in Tervuren (7), Trisstraat in Kampenhout (27), Kerkstraat in Sint-Pieters-Leeuw (24).

EN

AFFORDABLE HOUSING PROJECTS

Mindful that living in the Rand is an expensive business, the Flemish Authorities decided in 1992 to set up Vlabinvest, an investment fund tasked with trying to offer affordable housing. This inevitably involves a process of trial and error. In 2015, Vlabinvest established 159 new accommodation units in Sint-Genesius-Rode, Overijse, Sint-Pieters-Leeuw, Beersel, Huldenberg and Wemmel. This means a total of 856 buildings, or 35 a year, have been created since the investment fund's launch in 1992. These kinds of homes are available for rent or purchase below commercial market rates by people whose incomes are higher than the earnings threshold for social housing.

Steun voor bewust ondernemen

De cel sociale economie en arbeidszorg van de provincie Vlaams-Brabant promoot en ondersteunt de sociale economie. Sien Raskin en Mieke Frans zijn het aanspreekpunt.

TEKST Gerard Hautekeur • FOTO Filip Claessens

De brochure *Bewust ondernemen dankzij de sociale economie* biedt een helder overzicht van de diensten en producten die de ruim zestig sociale economiebedrijven in Vlaams-Brabant leveren, zoals in de assemblage en verpakking, de bouw en de renovatie, het groenonderhoud, fietsherstel, en de voeding. Ze bieden allemaal werk op maat van kwetsbare groepen die veraf staan van de gewone arbeidsmarkt.

NETWERKEN

De provincie is ook de trekker van het platform maatschappelijk verantwoord ondernemen. Samen met de werkgeversorganisaties organiseert de provincie jaarlijks een actie om ondernemingen uit de reguliere en de sociale economie dicht bij elkaar te brengen. Het platform wil met inspirerende voorbeelden werkgevers ertoe aanzetten om vaker diensten en producten af te nemen van de sociale economie en om met hen samen te werken. Meer opdrachten in de sociale economie creëren ook meer tewerkstellingskansen voor doelgroepmedewerkers en meer doorstroomkansen naar een reguliere job.

‘Wij willen het samenwerken tussen sociale economie en de reguliere arbeidsmarkt stimuleren.’

Volgens Raskin en Frans is er in de sociale economie en arbeidszorg veel expertise opgebouwd in de begeleiding van personen die veraf staan van de arbeidsmarkt. ‘Die kennis wordt te weinig gedeeld. Op onze tweejaarlijkse netwerkdag brengen we begeleiders uit de sociale economie, OCMW’s, VDAB, CAW’s en justitie bijeen. We organiseren werksessies en debat-

ten. Zo’n netwerkdag is bijzonder inspirerend voor de praktijk en het beleid.’

FINANCIËLE STEUN

De provincie kent financiële middelen toe op basis van drie subsidiereglementen. Ten eerste: de provincie geeft eenmalige subsidies van maximum 24.750 euro aan sociale economiebedrijven. ‘Voor Halle-Vilvoorde krijgen projecten voorrang die inzetten op de doorstroom van sociale naar reguliere economie, die de tewerkstelling bevorderen van jongeren met een complexe problematiek of van vluchtelingen. Vaak gaat het om investeringen die nieuwe activiteiten mogelijk maken, zoals de modernisering van de keuken van een sociaal restaurant om een nieuwe cateringdienst op te zetten. Het kan ook gaan om een investering in mensen. Zo subsidieerde de provincie een sociaal economiebedrijf dat een rijopleiding aanbod voor haar doelgroep werknemers. Vervoer is dikwijls een probleem om werk te vinden, maar ze hebben niet het geld voor de rijopleiding.’

Ten tweede: de provincie financiert projecten in de arbeidszorg. De subsidie bedraagt maximaal 20.000 euro per organisatie. Het provinciale en Vlaamse beleid vullen elkaar aan. ‘Wij steunen projecten arbeidszorg voor mensen die geen of nog heel weinig kans maken op de gewone arbeidsmarkt of de sociale economie, terwijl de Vlaamse overheid vooral arbeidszorg ondersteunt in functie van de doorstroming naar een tewerkstelling in de reguliere of sociale economie.’ Ten derde: de provincie geeft subsidies om sociale economie en arbeidszorg te professionaliseren. Voor een organisatie bedraagt de subsidie maximaal 1.000 euro. Als er drie organisaties bij betrokken zijn, verleent de provincie maximaal 5.000 euro steun. ‘Het is het kleine broertje in de ondersteuning, maar speelt in op concrete noden zoals een beter manage-

ment van de sociale economie en de commercialisering van producten en diensten. Bij dit subsidiereglement kunnen meerdere organisaties samen een project indienen, bijvoorbeeld om gezamenlijk hun producten te promoten.’

In 2016 reikte de provincie Vlaams-Brabant 717.000 euro subsidies uit. De bevoegde gedeputeerde voor sociale economie, Marc Florquin (SPA) hecht bij de keuze van projecten veel belang aan het wegwerken van de achterstand van regio Halle-Vilvoorde ten opzichte van de regio Leuven.

www.vlaamsbrabant.be/sociale-economie

Langs Romeinse heirbanen

Tweeduizend jaar geleden dokkerden Romeinse karren over onze wegen in wat toen het gebied van de Nerviërs was, één van de vele stammen van de Keltische oude Belgen die hier toen leefden. Tot de best bewaard gebleven bewijsstukken daarvan zijn hun heirbanen, die van een ongelooflijk goede kwaliteit waren.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Die uitmuntende bouwwerken bleven bij ons ongeëvenaard tot ver in de 19e eeuw. Inderdaad, straten die zo lang in goede staat blijven bestaan, we zien ze nu niet direct aangelegd worden. Omdat ze een bijzonder onderdeel van ons historisch erfgoed vormen, treden we in deze *op verkenning* in hun voetsporen.

PUTBERG ASSE

De verschillende tracés van de banen in de regio tussen Assen en Elewijt, in die tijd bekende Romeinse vicussen of vici, zijn nog niet volledig gereconstrueerd, maar door verschillende opgravingen van de voorbije tientallen jaren is er toch heel wat over geweten. Langs de vroegere wegen en in de buurt van verschillende nederzettingen vonden archeologen veel waardevolle overblijfselen zoals potscherven, munten, jasspelden, enzovoort. Voldoende om de sandalen aan te trekken en een deel van het traject af te stappen en te genieten van de open, winterse landschappen.

Onze reis naar het verleden begint aan de Putberg in Assen, waar het toenmalige snijpunt lag met de Romeinse heirbaan tussen de belangrijke steden Bavay, de toenmalige hoofdplaats van de regio, en Rumst. Hoogstwaarschijnlijk liep de baan via Kalkoven-Marlier-Begoniastraat tot de Assesteenweg, waar de oude weg is teruggevonden. Tot het pittoreske Bollebeek wandel je dus in ieder geval de Romeinen achterna, maar daar is het even niet zo duidelijk. Vanaf de Bollebeekstraat liep het oude tracé heel waarschijnlijk in een wijde bocht door de velden tot de Kwekelaarstraat om aan te sluiten op de Romeinse baan in Brussegem, die vanaf de grens met Meise verandert in Heirbaan. Dat deel is voor vele mensen één van de mooiste plaatsen van de regio omwille van de onovertroffen vergezichten op het noorden van Brussel en het Vlaamse platteland tot zelfs Antwerpen en verder. Welk zicht had men hier tweeduizend jaar geleden? Misschien droeg het op sommige plaatsen slechts een paar tientallen meter ver omwille

van een dicht bos, elders was het misschien al wat meer open door opkomende landbouw?

CENTRUM BEIGEM

Van hieruit is er de aansluiting met de Mankevosstraat, die meteen doorsteekt naar de Sint-Martinusbaan, de Vilvoordsesteenweg kruist en het veldbaantje neemt richting centrum van Beigem. Ook hier vind je weer landschappelijke pareltjes. Die gasten van toen wisten hun nieuwe baantracés wel heel goed te kiezen.

Als je de Beigemsesteenweg oversteekt, beland je op de Grote Heirbaan en via een onduidelijk oud tracé ging het naar wat nu Verbrande Brug is. Een mooie, maar historisch niet vaststaande route. Dan loop je via de Kasteelhofstraat en Lintbaan tot de Kouter en Lintkasteelstraat. Als je de Humbeeksesteenweg oversteekt, volg je de Gasthuispachthofstraat – wat een prachtige naam – en de Heidebaan tot de linkeroever van het Zeekanaal, dat er toen natuurlijk nog niet was. Steek de Verbrande Brug over om de Epegemsesteenweg te volgen, die dan wel weer zo goed als zeker een Romeinse heirbaan was. Dat geldt ook voor de Daalweg en de Rekelstraat, allebei prachtig gelegen in het natuurgebied de Dorent dat binnen een paar jaar wordt ingericht als reserve-overstromingsgebied in het kader van het Sigmoplan. Dat moet de getijdenrivieren in Vlaanderen voldoende ruimte geven om bebouwde gebieden van overstroming te vrijwaren. Daar kan Epegem over meespreken, want de Zenne is er al ettelijke keren over

Joris Hintjens was vijftien jaar journalist. Daarna elf jaar ontwikkelaar van windenergieprojecten. Nu bekwaamd hij zich in de digitale cartografie. Voor RandKrant schrijft hij afwisselend met Dirk Volckaerts, Fatima Ualgasi en Tom Serkeyn de column *mijngedacht*.

Toogpraat

stroomd. Vanaf ongeveer 2020 zou dat definitief verleden tijd moeten zijn omdat de Dorent het te veel aan water tijdens hevige regenval makkelijk kan opvangen.

ELEWIJT

Hier zijn we het Romeinse spoor weer even bijster. Als je aan de Brusselsesteenweg komt, steek je rechts de Zenne over en volg je links de Elewijtsesteenweg. Achter de spoorlijn volg je de Plasstraat. En daar pik je de Romeinen weer op tot de Hauwlandweg-Damstraat, oversteken Zennepad en volgen tot de Schumannlaan. Neem rechts om de autosnelweg E19 over te steken en volg rechts de Broekstraat die zeker Romeins was. Dat geldt eveneens voor de baan vanaf de Heirweg tot de Waversebaan waar je in de buurt van het kasteel Diependaal en omgeving, pal in het hart van de toenmalige vicus terecht komt. Daar stond een Romeinse nederzetting die in de loop van de 4e eeuw ten onder ging aan een reeds lang aan de gang zijnde verval en een tweede fatale inval door een Frankische stam. En weg was de vicus, voor heel lange tijd.

Ok, deze *op verkenning* is een kort maar krachtig blitzoffensief geworden. De Romeinen terugplaatsen in ons huidige landschap, het wakkert je fantasie aan, en dat kan nooit kwaad, toch?

 Bijkomende informatie vind je bij heemkring De Semse: www.desemse.be

Het ging over een Zwarte Piet, denk ik, of over een Oranje President die van poesjes hield en fortuin heeft gemaakt in de bouwsector. Iets met Mexicaanse muren, meende ik te horen. Hij gaat in een groot wit huis wonen waar vroeger Zwarte Piet heeft gewoond, werd er gelachen. Waar Sinterklaas dan gebleven is, werd er gevraagd.

Die is terug naar Spanje, want daar is het crisis en kan niemand een regering vormen, dus daar hadden ze hem nodig om uit de soep te geraken. De lekkerste, zo was iedereen het eens, was pompoensoep. Maar de pompoeenen zijn klein dit jaar, vast en zeker omdat het zo weinig geregend heeft deze zomer. Want het klimaat is aan 't veranderen omdat iedereen naar Spanje wil, liefst met de vlieger, en dat is slecht voor 't milieu. Maar dat komt vanzelf goed, want als het hier warmer wordt, willen de mensen niet meer naar Spanje in de zomer, dan blijven ze hier, en dat is goed voor 't milieu, en al zeker voor de middenstand aan de kust en in d'Ardennen. Hebt gij die film al gezien? Over een moord of twee, drie. Met goede Vlaamse acteurs. Maar als iedereen naar de Ardennen rijdt, dan zijn er wel meer files op de ring, en dan stinkt het tot hier, in café bij Jos en Jeanine onder de brug van de ring. En dat is ook niet goed voor 't milieu. 'En voor de keel!', riep iemand van aan de andere kant, dus werd er nog een bak geuze uit het bergkot gehaald om ook dat probleem weer op te lossen. En van een vriend had iemand gehoord dat ze in Vorst binnenkort alleen nog elektrische auto's gaan

bouwen. Da's beter. En die auto's kunnen zelf rijden. 'Dan kunnen we er nog ene drinken!' En dat werd dus gedaan.

Vanachter in een hoekje riep iemand dat de Sint eigenlijk uit Turkije komt, en dat Obama toch nen betere was, gevolgd door een foute toespeling over schoorstenen. Daarna werd hij terug stil, totaal genegeerd door de anderen die discussiërend over een auto die ze niet moesten besturen, waarmee ze slapend in de file konden staan. Slapen, dat deed de keeper van de lokale voetbal ploeg ook vorig weekend, vond iemand, maar de rest wist dat de scheids omgekocht was door een stel Albanese Chinezen. Er was zelfs iemand die het zelf gezien had, aan 't zuidstation, iets met een bruine enveloppe. En dat dat juist hetzelfde is als in de politiek, Al die mannen krijgen kadookes van de grote bedrijven. Hebt gij al een kadooke voor uwe kleine zijne Sinterklaas? Maar de buurman vond dat ze niet weer over die witte Pieten moesten beginnen. Dat we dan maar moeten doen zoals in Amerika, die hebben een Kerstman in plaats van een Sinterklaas, en die heeft geen knechten, alleen rendieren. Maar of die dan onverdoofd geslacht mogen worden als ze te oud zin om de slee te trekken? Want zo door de lucht lopen, dat kunt ge niet meer op ne zekere leeftijd. Wie wil er nu in godsnaam nog tot zijn 67e blijven werken? Wie had dat nu weer uitgevonden? En toen ging het over ouderdomskwaaltjes, maar mijn glas was leeg en ik ben stilletjes naar buiten gegaan.

TEKST Joris Hintjens • FOTO Filip Claessens

Van groothandel naar kleinhandel

In *de put* van Wezembeek-Oppem bestaat al honderd jaar een handelszaak. Marc Cumps werkt 46 jaar in deze familiezaak, zijn vrouw Linda Teugels 32 jaar.

TEKST Patrick Gijssels • FOTO Filip Claessens

Metalen rekken met geraniums en viooltjes, gieters, meststoffen, onkruidverdelgers, voederhuisjes voor vogels, diervoeding, visgerei, pieren en meelwormen. Vroeger kochten ze graan en tarwe rechtstreeks van de lokale boeren en verkochten het door. Tot de stad aan snel tempo dichterbij kwam. Koeien en paarden werden uit het straatbeeld verjaagd. Op weiland en akkers groeiden huizen en appartementen. De groothandel is nu een kleinhandel, die haar aanbod moet wijzigen volgens de vraag van het moment.

Marc: 'Toen ik 18 jaar was, reed ik met de vrachtwagen om stro en hooi te lossen bij maneges, paardenliefhebbers en de paardenkoersen. Die laatste waren vaak slechte betalers. *Col en manchet en thuis gene fret* (lacht). Zo was dat. Tot Waterloo reed ik. Op elke plek laadde ik de paardenmest op en reed ermee door België om te leveren aan champignonkwekerijen. Toen kon je nog rijden.'

'De landbouw is weggevallen omdat de grond zo duur werd. Er werd massaal gebouwd, niet enkel huizen, ook grootwarenhuizen. We hebben ons moeten aanpassen. Begonnen met geraniums, nadien viooltjes. Zo hebben we ons aanbod veranderd. Nu maak ik bijvoorbeeld een wintermengeling voor de vogels. Vroeger vlogen de vogels vrij rond en zochten ze zelf hun eten. Nu zijn er heel wat mensen met een volièrre, waardoor ze het ganze jaar eten nodig hebben. Ik koop ook voederhuisjes voor vogels in pakketten. Ik steek ze in elkaar en verkoop ze. Dat werkt. Bloempotten voor het kerkhof kopen we ook en als de rage kwam om een pot voor de voordeur te zetten, zijn we daarin meegegaan. We hebben er geweldig veel verkocht. Nu is de rage voorbij.'

'Die rekken daar heb ik gevuld met gieters omdat ze anders leegstaan. Vroeger stond het vol met sproeistoffen en pesticiden. De regels zijn zoveel strenger geworden. Goed voor het milieu, maar de mensen blijven sukkelen met hun onkruid. Ze proberen het met branders en twee dagen later is het terug gegroeid. Niet de beste oplossing eigenlijk.'

Wat is er veranderd in verband met taal?

Marc: 'Heel veel. In de jaren zestig kwamen hier veel mensen uit Namen en Luik wonen. Bureaumannen die in Brussel gingen werken.

De Franstaligen die hier al woonden hebben hen gezegd dat ze geen Nederlands moesten leren omdat ze dat zelf ook nooit hadden gedaan. De *boerkes* hier zullen wel Frans spreken. En ja, Frans was chique. Nu zijn onze klanten voor 95% anderstalig, ze spreken Frans, Engels, Duits, Spaans of Italiaans. Maar er zijn ook Polen en Roemenen. Die kunnen we nog niet bedienen in hun eigen taal (lacht). Wat opvalt: de nieuwe generaties willen Nederlands leren. Dat is heel positief. Al onze bureaus zijn anderstaligen: Marokkanen, Soedanezen, Brazilianen, Chinezen, Franstaligen. En allemaal doen ze hun best om Nederlands te spreken. Hun kinderen gaan meestal naar een Nederlandstalige school. De generatie Franstaligen die weigeren Nederlands te spreken, dat zijn de ouderen.'

Linda: 'Alle buitenlanders die hier komen wonen, huren hun huis niet, ze zijn eigenaars. Een huis kost hier 400.000 euro, gemiddeld. Dat zijn dus niet de doorsnee migranten, hé.'

Terwijl we praten komen omwonenden voor het uitstalaar staan. Ze lezen de doodsbrief van Marc en Linda hebben opgehangen. Marc: 'De tijd is voorbij dat iedereen een doodsbrief in de bus krijgt. Te duur. Enkel nog handelaars, en wij hangen ze uit. Wij zijn nog een plek waar mensen samenkomen om te babbelen. De man *discuteert, de vrouw lameert* (lachen allebei).'

MIDDENIN

Eieren in de bomen

Als je dacht dat je alleen met Pasen eieren onder de bomen vindt, heb je het goed mis. Straffer nog, de hele winter lang vind je massa's eieren in de bomen. Vele daarvan hangen er al van in de herfst- of zomermaanden en zullen uitkomen in maart-april. Ja, die hangen daar acht maanden te hangen, zonder dat er ook maar één teken van leven in te bespeuren valt.

Probleem is dat je ze met het blote oog niet ziet, tenzij je heel goed kijkt. De meeste zijn slechts een paar millimeter groot. Kenners speuren ze moeiteloos op als de bladeren van de bomen en struiken zijn gevallen.

Het gaat om eitjes van dag- en nachtvlinders of heel wat andere insecten en ongewervelden. De bomen en struiken hangen er vol van, maar ze zijn zo moeilijk te zien als je niet weet waar

DE

VOM GROSSHANDEL ZUM KLEINHANDEL

Metallregale mit Geranien und Veilchen, Gießkannen, Düngemittel, Unkrautvertilger, Futterhäuschen für Vögel, Tierfutter, Fischchutensilien, Regenwürmer und Mehlwürmer. Früher kauften sie Getreide und Weizen direkt von den örtlichen Bauern und verkauften es weiter. Bis die Stadt im Schnelltempo näher rückte. Kühe und Pferde wurden aus dem Straßenbild verdrängt. Auf Weiden und Äckern wuchsen Häuser und Apartments. Der Großhandel ist nun ein Kleinhandel, der sein Angebot je nach der aktuellen Nachfrage ändern muss. In *de put* von Wezembeek-Oppem besteht schon seit hundert Jahren ein Geschäftsladen. Marc Cumps arbeitet seit 46 Jahren in diesem Familienbetrieb, seine Frau Linda Teugels 32 Jahre, aber die Zeiten haben sich deutlich verändert.

Je bent 64. Sommigen wachten om zich uit te leven in hun hobby's. Hoe is dat bij jou?

Marc: 'Vroeger had ik volleybal als hobby. Ik was drinkend lid (lacht) bij VCWO, de volleybalploeg van Wezembeek-Oppem. Toen ik

getrouwd ben en elke dag rond 4 uur 's morgens opstond om met de vrachtwagen te rijden, heb ik het moeten opgeven.'

Linda: 'Er zijn papieren toegekomen voor zijn pensioen. Ik heb ze gelezen. Als hij dit nog

doet, mag hij dat niet meer doen, enzovoort. Ik heb er niks van begrepen.' Marc: 'Ik ga nog niet met pensioen. En hobby's heb ik niet. Dit is mijn hobby.'

je moet zoeken. Meestal liggen ze dichtbij de blad- of bloemknoppen, omdat de rupsen die *uitsluipen* zich meestal te goed doen aan de in de lente uitlopende bladeren of bloemen.

Het is één van de vele strategieën van insecten om te overleven in ons klimaat met vier seizoenen. Waar vlinders als kleine vos en dagpauwoog er voor hebben gekozen om als volwassen insect te overwinteren, vonden andere soorten

als sleedoornpage en herfstspanner er niet beter op om datzelfde seizoen te slijten als eitje op respectievelijk een sleedoorn- en berkentakje. Of de winter dan zacht is met temperaturen die nauwelijks onder nul gaan of keihard doorbijt tot twintig graden onder nul maakt niet uit. In de lente komen de kleine rupsjes tevoorschijn en vreten zich een weg naar de wereld.

Elke overlevingsstrategie is goed als de soort

ermee overeind blijft, en dat is hier blijkbaar het geval, want anders zouden we ze niet zien of kennen. En zo blijkt nog maar eens dat de wereld vol bizarre en boeiende creaturen zit.

TEKST Herman Dierickx

‘Voor die bal in die hole zit, krijg je me hier niet weg’

Met niet meer dan een paar twijfelachtige pogingen tot minigolf op het palmares trok ik naar golfclub Steenpoel in Itterbeek. Nieuwsgierigheid was mijn drijfveer. Over golf had ik al veel gehoord. Goeds. Minder goeds. Tegenstrijdigheden. Zelf proberen, is dan de boodschap.

TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

Het is voormiddag. De najaarsmist trekt moeizaam weg. Er hangen druppels in de lucht die zich net geen regen laten noemen. Het gras van het golfterrein ligt er aanlokkelijk groen en glooiend bij. Ik, absolute beginner, word resoluut naar de oefenterreinen verwezen. Lesgever Giles Delhoux zal me een half uur de belangrijkste technieken laten oefenen. Het doel? Een bal raken, liefst op de juiste manier. Ik zet me schrap. Ik sta niet bekend om mijn fantastische balgevoel noch voor mijn zwier- en zwaaicapaciteiten. De trauma's uit de lessen lichamelijke opvoeding staan nog scherp in mijn geheugen gegrift.

CONCENTRATIE, ONTSPANNING

‘Je staat wat verkrampt, voel je?’, vraagt Delhoux na een paar hortende ballen. Ik voel het. Mijn schouders, mijn armen, en heel de rest van mij staat er alles behalve ontspannen bij. Ik knik. Concentratie. Ontspanning. Mijn handen zitten goed op het handvat van de club: een beetje over elkaar, in de juiste houding. Het voelt zelfs al een beetje normaal aan. De club zwiert naar achter, handen ter hoogte van het borstbeen. De club zwiert omlaag, raakt vloer en bal, de bal vliegt weg. Ja hoor, ik heb zelfs gedacht aan de draai van mijn rechter knie. ‘Die was al beter, hè? Nu de polsen nog.’

Wie er klaar voor is, legt een theoretische proef af, gevolgd door een praktische: in een welbepaald aantal slagen de negen holes halen. Lukt het, dan mag je voortaan het golfterrein op. ‘Lukt het niet, dan doe je de proef gewoon nog een keer’, zegt Eric De Plecker, uitbater van de club. ‘We hebben leden die na drie maanden hun brevet haalden. Anderen doen er een jaar over, maar dat maakt niet uit: golf is een individuele sport, je kunt ze in je eigen tempo beoefenen.’

DE TIP VAN DE EXPERT Combineer

Waarschijnlijk verlies je wekelijks heel wat uurtjes met wachten terwijl je zoon of dochter actief is in de sportclub. Gebruik dat moment om zelf te bewegen. Wandelen of lopen is ideaal. Je kan andere ouders vragen om mee te gaan. De tijd vliegt voorbij en intussen werk je aan je gezondheid.

An Bogaerts, PortaAL (Poort naar een Actieve Levensstijl), KU Leuven.

Wortelpeterselie

OEPS

Delhoux is vastberaden om mijn slag goed te krijgen. Ik breng de club omhoog, ik zwaai... waar is de bal? Ik tuur al in de verte als ik beseft dat de bal gewoon nog voor mijn voeten ligt. Oeps. 'Je moet je armen meer strekken', legt Delhoux uit. 'Beginners hebben vaak de neiging om hun armen te dicht bij hun lichaam te houden.' Opnieuw. Club omhoog (borstbeen!), naar beneden zwaaien (armen gestrekt!), raak vloer en bal (yes!), uitzwaaien (soepele polsen!). 'Ja hoor. Mooi voor een eerste les. Golf is een erg technische sport. Die swing moet echt goed zitten als je vooruitgang wil maken.'

VOOR IEDEREEN

Aan golf kleeft nog altijd een elitaire reputatie; iets voor rijke mensen met grote auto's en dure horloges. Zakenmannen met tien creditcards op zak. 'Dat beeld klopt niet meer', verzekert De Plecker me. 'De laatste tien jaar is een golfuitrusting gehalveerd in prijs. Voor 250 tot 300 euro heb je de 14 basisclubs. Hier bij ons betaal je 700 euro lidgeld per jaar: een fitnessabonnement kost snel meer. En het is een sport voor alle leeftijden. Ons oudste lid is 92. Kinderen kunnen starten vanaf een jaar of vijf. Hun raad ik altijd aan om eerst een paar keer te proberen. Voor veel jonge gastjes is de concentratie nog niet weggelegd.'

ERIN! ERIN!

'We gaan leren putten', zegt Delhoux. Belangrijk. Hoe goed of slecht je ook bent, je wil die bal uiteindelijk in die hole hebben. Ik krijg een andere club aangemeten. In tegenstelling tot de vorige is het blad daarvan helemaal recht. Delhoux legt me uit hoe je moet slaan (zachtjes, een beetje voorovergebogen, vanuit de schouders) en hoe je berekent hoe hard je dat doet. Ik kom een paar keer in de buurt van de hole, maar de bal rolt er net niet in. Opnieuw! Opnieuw! Schuilt hem daarin de verslaving? Je wil die bal erin. En vervolgens wil je dat sneller. Beter. Fraaiër. Ik moet toegeven dat ik golf voorheen écht niet snapte. Zo'n stok, zo'n bal, zo'n putje en veel gras... Na dit half uur les begint het me alvast te dagen. Ik schud Delhoux de hand en pak mijn golfclub weer beet. Juiste grip. Houding. Concentratie. Zwaai. Hij moet erin, die bal. Voor dat lukt, krijg je me hier niet weg.

In bioboerderij Den diepen Boomgaard in Grimbergen valt er altijd iets te oogsten. Zelfs in putje winter kan je in de lange witte kweektunnels paksoi, landkers, boerenkool en pastinaak vinden. Eén tunnel herbergt iets bijzonder: wortelpeterselie.

TEKST Tine Maenhout

Deze kleine plant is een lekkere variëteit van de peterselie en wordt hoofdzakelijk gekweekt omwille van zijn witte, gladde penwortel. De wortel lijkt een beetje op pastinaak, maar de smaak is zeer verschillend. Vroeger waren ze beide 'vergeten groenten', maar dat geldt intussen niet langer voor de pastinaak die je overal kan vinden. Wortelpeterselie ligt echter zelden in de winkel, de snelste manier om hem te verkrijgen is via speciaalzaken of zelf kweken. 'Maar bezint eer ge begint', zegt Santana van Den Diepen Boomgaard, 'want laat ons een kat een kat noemen, een wortelpeterselie heeft vrouwelijke kantjes: hij is zacht en subtiel, maar hij groeit enkel als er veel liefde en zorg aan te pas komt. Wortelpeterselie doet het prima in zandgrond en volgt zijn eigen natuurlijke groeiproces, je mag hem niet bemesten. Je moet geregeld onkruid wieden, de juiste hoeveelheden water geven. Weinig in het begin, meer nadat de plant tot wasdom komt. En je moet vaak controleren of het groeiproces naar wens verloopt. Bovendien is de groente een tikkeltje wispelturig, want hij gedijt niet naast sla, wel naast tomaat, asperges en tuinbonen.'

FEEST VOOR SMAAKPAPILLEN

Wanneer je de wortel oogst, heb je een gezond product in handen, rijk aan caroteen, vitamine B2 en vitamine C. Door de oude Grieken werd wortelpeterselie gebruikt om leverproblemen mee te tackelen, handig dus tijdens de eindejaarsperiode. De groente is bovendien een feest voor de smaakpapillen, want de uitgebalanceerde, kruidige smaak doet denken aan een subtiel mix van peterselie, knolselder en groene selder. Met wortelpeterselie kan je in deze feestelijke periode van het jaar dan ook prima aan de slag. Je kan de blaadjes plukken en gebruiken als peterselie, de

wortel kan rauw geraspt in een feestelijk slaatje, of je verwerkt hem in puree, soep, een stoofpot of een zalfje waarmee je een bord wild dresseert. 'Altijd eerst stoven', benadrukt Santana, 'anders verliest de groente zijn smaak. Weet je wat ook lekker is? Pesto van wortelpeterselie, dat is de wortel gemixt met parmezaan, look, olijfolie en pijnboompitten.' Ze lacht hartelijk, een wortelpeterselie in pestovorm op de feesttafel vindt ook zij een pittig idee.

Recept van Den Diepen Boomgaard KERSTSOEP VAN WORTELPETERSELIE

- 250 g wortelpeterselie,
- 3 preien,
- 150 g aardappel,
- 3 dl volle melk,
- kippen- of groentebouillon,
- 2 el olie,
- snijfje tijm,
- 1 laurierblad,
- nootmuskaat,
- peper.

Maak de groenten schoon. Snijd de prei in ringen. Gebruik enkel het witte en lichtgroene gedeelte. Schil de wortelpeterselie en de aardappel en snijd beide in grove stukken. Verwarm de olie en fruit de prei zachtjes. Voeg de overige groenten, tijm, laurier en ½ liter water toe en laat goed gaar koken. Verwijder de laurier en pureer de soep. Voeg bouillon en melk toe en zo nodig meer heet water. Breng op smaak met nootmuskaat en peper. Warm goed door.

Het meisje met de walvissen

Marine biologe Joëlle De Weerd (29) uit Grimbergen heeft een passie voor walvissen en dolfijnen. Gedurende drie maanden per jaar doet ze wetenschappelijk onderzoek in Nicaragua. Ze leidt er ook vissers op tot eco-gidsen. **TEKST** Gerard Hautekeur • **FOTO** Filip Claessens

Haar belangstelling voor de wereld van walvissen en dolfijnen is geen bevestiging. Sinds het lager onderwijs laten deze dieren haar niet meer los. 'Voor mijn leesopdrachten op school zocht ik telkens een boek op over walvissen, ook al spoorden leerkrachten mij aan om eens iets anders te lezen.' Uiteindelijk behaalde De Weerd een master in biodiversiteit en eco-systemen aan de Vrije Universiteit Brussel. Ze had graag gedoctoreerd, maar ze pakte naast een beurs. 'Dat kon mij niet afremmen. Ik specialiseerde mij op eigen houtje in de marine biologie.'

BAANBREKEND ONDERZOEK

'Na mijn studies trok ik als vrijwilligster de wijde wereld in: Madagaskar, Wales, Slovenië, Mexico. Ik bestudeerde er onder meer de bultruggen (ook wel bultrugwalvis genoemd) en de tuimelaar dolfijn, Flipper zeg maar. Dankzij die projecten deed ik voldoende kennis en ervaring op om in 2015 met mijn eigen project te starten in Nicaragua. Ik heb hiervoor de vzw ELI-S (Education, Liberté, Indépendance - Scientifique) opgericht, verduidelijkt de perfect tweetalige De Weerd. Ze vindt dat wetenschappelijk onderzoek een maatschappelijk doel moet hebben en dat is precies wat ze doet in Nicaragua.

'Er bestaan wel 88 soorten walvisachtigen, waarvan er vermoedelijk 16 soorten voorkomen in Nicaragua. Of dit echt zo is, zal nog moeten blijken uit mijn waarnemingen op

zee.' Ze voert baanbrekend wetenschappelijk onderzoek uit. 'De data die ik verzamel zijn compleet nieuw. We doen onderzoek op twee plaatsen: een eerste bevindt zich in het noorden. Rond het natuurgebeid Padre Ramos bevinden zich verschillende vissersdorpen. Een tweede site situeert zich in het zuiden, in San Juan del Sur. Het zuiden is veel drukker. Het toerisme wint aan belang. Nicaragua met zijn vele vulkanen is een ontwikkelingsland dat zich aan het herstellen is van de aardbevingen. De verschillen met het Westen zijn enorm. Ter illustratie: zelfs de hoofdstad Managua heeft geen straatnamen. Het leven is er over het algemeen veel minder strak georganiseerd. Je kunt wel een tijdstip voor een vertrek met de boot vastleggen, maar onvoorziene gebeurtenissen doorkruisen dit telkens weer. Voor veel zaken gelden geen vaste prijzen en over alles moet je onderhandelen. Het vergt een grote aanpassing.'

GRINGA

'In augustus 2015 ben ik er voor het eerst op verkenning geweest. Tot mijn aangename verrassing heb ik toen bultruggen gespot, waaronder een moederwalvis met kalf. Je moet weten dat bultruggen migreren van Alaska in het hoge noorden naar Centraal-Amerika en van Antarctica in het zuiden naar Centraal-Amerika. Er is dus een dubbele migratiestroom. Tot dan toe was men overtuigd dat bultruggen niet verder trokken dan Costa Rica, het land dat juist onder Nicaragua ligt.'

'Het afgelopen jaar verbleef ik drie keer in Nicaragua. Alhoewel ik vloeiend Spaans spreek, blijf ik in de ogen van de Nicaraguanen een *gringa* of een Amerikaanse. Anderen noemen mij het 'meisje met de walvissen'. Ik breng veel tijd door met de lokale vissers. Zo kom ik meer te weten over de sociale ontwikkeling van het land. Ik onderhoud ook nauwe contacten met de lokale vzw Arrecife die eco-toeristische activiteiten promoot. Hun netwerk van vissers biedt de toeristen de kans om mee te varen. Arrecife vormt een alternatief voor de speedbo-

ten van Amerikanen en Canadezen. Ik wil plaatselijke vissers opleiden tot eco-gidsen zodat ze op zee op een ecologisch verantwoorde manier met dieren kunnen omgaan. In het noorden van Nicaragua hebben nu een tiental vissers de opleiding gevolgd. Op termijn kunnen de toeristische boottochten de vissers een aanvullend inkomen bezorgen.'

EDUCATIE

'Voor mijn onderzoek kreeg ik de toestemming van de Nicaraguaanse regering en sta ik in contact met de Universiteit van Managua. Ik wil onze resultaten zoveel mogelijk delen. Op een conferentie in San Francisco kreeg ik eind december 2015 de kans om mijn tussentijdse resultaten voor te stellen. Om een ruim internationaal publiek te bereiken, maken we gebruik van onze website en onze nieuwsbrieven in het Frans en het Engels. Ik publiceer mijn artikels in vier talen: Nederlands, Frans, Engels en Spaans. Eigenlijk wil ik mijn onderzoek vooral ten nutte maken van de lokale

'In wil mijn onderzoek vooral ten nutte maken van de plaatselijke bevolking.'

gemeenschap. Daarom hecht ik veel belang aan educatie. Tijdens mijn verblijf geef ik samen met een aantal medewerkers praktisch elke week een workshop voor kinderen. Met hen doen we een quiz, maken we tekeningen, bouwen zandsculpturen of helpen de kust schoon te maken. Via de kinderen sensibiliseren we de ouders. Volgend jaar wil ik een team vormen dat voltijds met educatie bezig is.'

VRIJWILLIGERSWERK

Het engagement van De Weerd in Nicaragua is vrijwilligerswerk pur sang. 'Mijn baan in België heeft niets te maken met mijn onderzoek in Nicaragua. Momenteel werk ik in de

houtsector. Ik geef er technisch advies voor het gebruik van hout in constructiewerken. Ik probeer voldoende geld opzij te leggen om mijn verblijf en activiteiten in Nicaragua te financieren.' In haar team zitten verschillende Europeanen, waaronder een Italiaan en een Franse medewerkster. Ook zij doen alles vrijwillig. 'Om de kosten voor het onderzoek te drukken, bieden we tijdens onze waarnemingen studenten of andere geïnteresseerden de kans om mee te varen. Verder organiseer ik kleinschalige initiatieven om middelen bijeen te sprokkelen, zoals het drukken van bladwijzers met info over walvissen en dolfijnen en de organisatie van eetfestijnen. Verder neem ik deel aan verschillende evenementen in België. Begin september stond ik met een stand over ELI-S op het ecologisch salon in Namen. We doen ook beroep op crowdfunding. In ruil voor een gift krijgen sponsors een kalender met exclusieve kwaliteitsfoto's, een T-shirt en specifiek nieuws over het project.'

PERMANENT VERBLIJF

De sterkte van het project is de grote gedrevenheid en inzet van de medewerkers. 'Zonder passie voor mijn project had ik het al lang opgegeven', bekent De Weerd. De zwakte is echter het gebrek aan structurele financiering. 'Ik werk aan een plan om extra werkmiddelen voor het project en de vereniging binnen te halen zodat we onze medewerkers gedeeltelijk kunnen vergoeden.'

'Op termijn zou ik het liefst permanent op het terrein willen verblijven. Daarom heb ik bij het fonds Marie Curie van de Europese Commissie een projectvoorstel ingediend. Als dat wordt goedgekeurd, zou ik mijn project drie jaar verder kunnen uitwerken. De coördinatie, het onderzoek en het administratieve werk zijn eigenlijk een voltijdse baan. Europese projectsubsidies zouden het aanzien van het project aanzienlijk kunnen verhogen.'

'Ik leid vissers op tot eco-gidsen zodat ze op zee op een ecologisch verantwoorde manier met dieren omgaan.'

EN

SMITTEN BY SEA CREATURES

Marine biologist Joëlle De Weerd (29) from Grimbergen is fascinated by whales and dolphins. She spends three months every year undertaking scientific research in Nicaragua. She also trains fishermen there to become eco-guides. 'Once I had finished studying I set forth into the world as volunteer, visiting places such as Madagascar, Wales, Slovenia and Mexico. These offered me the opportunity to study species such as the humpback whale and the bottlenose dolphin. These projects enabled me to gain enough expertise

and experience to start my own project in Nicaragua in 2015.' She believes that scientific research should have a social purpose and she acts in accordance with this aim. 'I also spend a lot of time with members of the local fishing community. I want to train them to become eco-guides so that when they are at sea they will adopt an ecologically responsible attitude towards sea creatures. The boat trips for tourists should provide the fishermen with an additional source of income in due course.'

Lisbeth Gruwez dances Bob Dylan

‘Plaatjes draaien zoals in je living’

‘We wilden een simpele voorstelling maken, alsof je met ons in de woonkamer zit en we plaatjes draaien voor elkaar.’ Het idee voor *Lisbeth Gruwez dances Bob Dylan* van Voetvolk ontstond tijdens een opwarming. Het resultaat is eenvoudig en mooi. **TEKST** Ines Minten • **FOTO** Filip Claessens

Geen groots decor. Geen ingewikkeld opzet. Geen dringende boodschappen. Links op de scène zit muzikant-componist Maarten Van Cauwenberghe aan een draaitafel bezaaid met Dylanplaten. Naast hem staat danseres-choreografe Lisbeth Gruwez. Hij legt een eerste nummer op. Ze gaat de dansvloer op, die zwart en glimmend is als een vinylplaat. En ze danst. Acht nummers. ‘We hebben ons eigen Dylanalbum samengesteld.’

INTIEM MOMENT

‘De productie is een cadeautje, voor het publiek en voor onszelf, omdat er geen enkele sériële

rond hangt.’ Van Cauwenberghe: ‘De toeschouwer is getuige van een intiem moment tussen ons. We leggen muziek op, draaien plaatjes voor elkaar. Wij doen dat elke keer als we aan een creatie beginnen: we luisteren samen naar muziek om een sfeer te bepalen en muzikale keuzes te maken. *Lisbeth Gruwez dances Bob Dylan* is nooit een idee op papier geweest. Het is organisch gegroeid.’

Van Cauwenberghe is een grote Dylanfan. ‘Nog niet zo lang. Pas een jaar of vijf geleden is de klik gekomen. Ik hoorde het album *Highway 61 Revisited* en pats, ineens had ik hem. Hoe meer ik nu naar Dylan luister hoe meer ik besef wat voor een genie hij is.’ Van Cauwenberghe legde geregeld plaatjes op tijdens tournees en repetities van Voetvolk en zo nam hij Gruwez stilaan mee op zijn Dylanrip. *One More Cup of Coffee* draaide voor haar de knop om. Het nummer werd een ritueel. Voor elke voorstelling werd het laatste liedje dat ze draaiden voor het publiek binnenkwam. Gruwez danste erop, als opwarming. Wat later kwam het besef dat er een hele voorstelling in die enorme Dylancollectie schuilde.

LOS-VAST

Het Voetvolk-duo maakte uit al die honderden Dylannummers een longlist van zestig liedjes. ‘Dat was makkelijk’, vertelt Van Cauwenberghe. ‘Maar die lijst terugbrengen tot acht was hels. Bepaalde nummers hebben we bewust aan de kant geschoven. *Masters of War* bijvoorbeeld, heeft een te duidelijke connotatie met oorlog en geeft daardoor te veel richting. Dat wilden we niet. Toch hebben we hartverscheurende keuzes moeten maken.’ Daarom, en om het voor zichzelf spannend te houden, wisselen ze al eens een nummer. Alles aan de voorstelling zit op die manier zo’n beetje los-vast. Elk nummer heeft een choreografie, maar elke avond voert Gruwez die net iets anders uit. Of ze slaat een praatje met de toeschouwers, laat ze zelf een plaat aanvragen, neemt even tussen hen plaats.

1.000 KLEINE DINGEN

De voorstelling is haast toevallig ontstaan. Dus, zou je denken, had het even goed een andere artiest kunnen zijn op wiens werk Gruwez danste? ‘Ik vraag het me soms af’, zegt ze. ‘Zou ik kunnen dansen op Prince? Neil Young? Roy Orbison? Het zou snel klef worden, vrees ik.’ Van Cauwenberghe: ‘Dylans muziek is eigenlijk ondansbaar. Er zit zo’n rare ritmiek in, de frasering van zijn zang is bizar, alles verandert constant en hij speelt zo vuil... Dat is zijn kracht.’ Gruwez: ‘Een danser heeft in zo’n nummer wel 1.000 dingetjes om mee aan de slag te gaan. Om deze voorstelling te maken, vertrok ik dan ook niet van de beweging, maar van de teksten. De tekst komt binnen en de woorden dragen mij.’

VRIJHEID

Of Bob Dylan nu voor een publiek staat, in een studio zit of een Nobelprijs literatuur krijgt toegelikt, hij blijft zijn eigen – vaak nogal stugge – zelf. ‘Bij die Nobelprijs liet hij twee weken niets van zich horen. *I was speechless*, zegt hij dan. Ik vind hem gewoon heel authentiek’, zegt Gruwez. ‘Hij trekt zich van niets of niemand iets aan, zwicht niet voor modegrillen. Dat is een vrijheid die een kunstenaar nodig heeft. En natuurlijk is het makkelijker om radicaal je eigen weg te gaan als je platen goed verkopen, maar het is toch een kwaliteit die alle kunstenaars zouden moeten bewaren: niet zoeken naar iets wat commercieel goed ligt, maar naar iets echt. Dat probeer ik in de voorstelling ook te doen. Ik leg de dans en de muziek open, eerlijk en zonder franje op het bord van het publiek.’

VR • 9 DEC • 20.30

Lisbeth Gruwez dances Bob Dylan

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

© STEPHAN VANFLETEREN

Blauw, blauw, **blauw**

MUZIEK

Dat niemand daar eerder is opgekomen! Met dit programma brengt de levende Belgische blueslegende **Roland** een ode aan het leven op zee. En wat gaat beter samen dan de blues en het blauw van het water dat leven geeft en levens neemt? De vraag aan Roland om op zoek te gaan naar zeemansliederen uit binnen- en buitenland kwam een jaar geleden van cultuurcentrum De Grote Post in Oostende. Het leidde tot de cd *Piekenoas*, die zes vissersliederen bevat en samen werd uitgegeven met het erfgoedboek *Onze Vissers*, onderdeel van de tentoonstelling *Engelen van de Zee*, met foto's van Stephan Vanfleteren die nog tot 8 januari

loopt in Oostduinkerke. Roland diepte het programma nog verder uit en speelt de bluesparels en zeemansliederen over mannen met baarden en sterke vrouwen aan de wal nu regelmatig samen met **Mirko Banovic** (Arsenal, Arno) op bas, **Serge Feys** (Arno, TC Matic) op toetsen en **Bruno Fevery** (Kyuss, Arsenal) op gitaar. Voor dit concert in De Muze wordt deze mannenclub versterkt door **Isolde Lasoen** (Daan, Isolde et Les Bens) op drums. • MB

ZA • 3 DEC • 20.00

The Deep Blue Sea

zeemansliederen met Roland
Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Het bewogen leven van een jazzman

FILM

Vijftwintig jaar geleden overleed de legendarische jazztrompettist **Miles Davis**, na een al bij al nog vrij lang, maar zeker niet onbewogen leven. De invloedrijke muzikant, verantwoordelijk voor klassieke opnames als *Kind of Blue* (1959) en *Bitches Brew* (1970) kreeg dit jaar ook zijn eigen biopic. Biopics zetten niet per se in op documentaire volledigheid, maar eerder op emotionele betrokkenheid. Dat is niet anders in deze film, waarin acteur Don Cheadle (*Boogie Nights*, *Ocean's Eleven*, *Crash*) zowel de rol van regisseur als die van Miles zelf op zich nam. *Miles Ahead* zoemt in op de periode aan het einde van de jaren zeventig, wanneer Davis – opnieuw geplaagd door problemen met zijn gezondheid, drugsgebruik en relaties – een tijdlang niet meer publiek verschijnt. Een journalist van het muziekblad *Rolling Stone* (gespeeld door Ewan McGregor) probeert toch tot hem door te dringen en neemt hem op sleeptouw. Tussen de flashbacks naar andere periodes uit het leven van Davis door ontspint zich ook wat actie en horen we heel wat van 's mans muziek. • MB

WO • 7 DEC • 20.00

Miles Ahead

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

Zachtjes **sterven**

THEATER

'Euthanasie is geen kattenpis', vinden de zussen **Barbara** en **Stefanie Claes** van het gelegenheidscollectief **Lucinda Ra**. En toch maken ze er een voorstelling over. Want ze kregen de afgelopen jaren met euthanasie te maken in hun nabije familie en dat heeft hen geraakt.

Toch willen ze de voorstelling niet over zichzelf laten gaan, maar over ons allemaal. Want euthanasie, vinden ze, hoort bij het leven. En dus keerden Barbara en Stefanie de afgelopen twee jaar het thema zorgvuldig binnenste buiten aan de hand van gesprekken en ontmoetingen met experts, dichters, kinderen, bejaarden, theatermakers en muzikanten. Ze gingen naar instellingen en spraken met professor Wim Distelmans, die mede aan de basis ligt van de euthanasiewet van 2002. Zo groeide hun voorstelling laag voor laag, langzaam maar zeker 'als een grote stapel' tot een geheel dat je niet echt een biografie kan noemen, ook geen pleidooi voor of tegen, maar een stuk vol verbeelding over hoe de dood eruit ziet als ze van theater is.

Collega van **Masereel**

EXPO

Als in Vlaanderen de naam van een houtsnijder valt, dan is het altijd die van Frans Masereel. Nochtans kenden we met **Victor Delhez** (Antwerpen, 1902 – Argentinië, 1985) nog een andere houtsnijder van internationale allure. Delhez begon als expressionist en evolueerde in zijn late periode naar het magisch realisme, maar had tijdens zijn loopbaan ook een aantal periodes waarin hij zich schoorvoetend tot de abstracte kunst bekende. Het is op die voorzichtige relatie met de avantgarde van het abstract modernisme dat FeliXart Museum focust. Dat Delhez na de dood van zijn ouders in 1925 emigreerde naar Zuid-Amerika droeg bij tot het feit dat zijn werk in eigen land op den duur op de achtergrond verzeilde. Nochtans spreken de vele houtsnedes die in Drogenbos worden getoond, zowel die in zwart-wit als in kleur, nog altijd aan door hun frisheid en hun soms verbluffende grafische kwaliteit. • MB

© LINOLEUMSNEDER, CA. 1962-1965

TOT 15 JAN

Victor Delhez. Een koele minnaar van abstractie

Drogenbos, FeliXart, www.felixart.org

Mensen op zoek naar een thuis

THEATER

Yinka Kuitenbrouwer groeide op in Amsterdam en verhuisde in 2009 naar Gent waar ze een opleiding Drama volgde. Als Nederlandse theatermaakster in België is ze goed geplaatst om een voorstelling te maken die gaat over het zoeken naar een thuis. Voor *HonderdHuizen* ging Kuitenbrouwer op bezoek bij honderd mensen. Ze verzamelde verhalen van alledaagse en minder alledaagse mensen die ze in de intimiteit van hun thuis bezocht en met wie ze openhartige gesprekken voerde. Het zijn deze gesprekken die de basis van *HonderdHuizen* vormen. Vaak zijn het heftige levensverhalen van mensen met heel verschillende achtergronden, karakters, overtuigingen en gevoelens. In dit stuk maak je kennis met zowel stadsbewoners als dorpelingen, boeren, bootbewoners, mensen zonder papieren, kasteelbewoners, zwervers,... Hoe verschillend al die gesprekspartners ook zijn, één ding hebben ze gemeen: ze willen allemaal een plek vinden waar ze zich thuis voelen. Waar ze zichzelf kunnen zijn, zich aanvaard en geborgen voelen. Het verlangen naar een thuis is een universeel gegeven dat ons tot mens maakt. Het doet je beseffen dat achter de gevels van al die verschillende huizen gewoon mensen wonen. • ND

ZA • 3 DEC • 16.00, 19.00 & 21.00

Honderdhuizen

Yinka Kuitenbrouwer
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

POËZIE, EEN SPUIT EN DADA

De Oude Man en het kind Mimi Schmidt zijn de hoofdpersonages. Ze hebben beide last van vogels. Alle twee zijn ze ziek maar anders. De ene zichtbaar. De andere eerder onzichtbaar. Tegenover de fysieke aftakeling door ouderdom en het ongeneeslijke lijden, staat een personage dat jonger is en psychisch lijdt. Op de scène ontmoeten ze elkaar en besluiten om samen te zingen. Zo zoeken ze samen met het publiek op een kleurrijke, muzikale, beeldende en dansende wijze het gekke moment van stilvallen op. Iets wat hun dood ten slotte zal zijn: Poëzie, een spuit en DaDa.

Een heftig proces, maar ook heel wonderlijk. En daarom kiezen Barbara en Stefanie voor beeldende en muzikale effecten om het noodgedwongen kiezen voor een levenseinde te verbeelden. In de vorm van liedjes waarin rijmen over elkaar buitelen, een animatiefilm, live muziek, levensgrote poppen en poëtische en filosofische benaderingen worden de psychische en spirituele kanten van euthanasie in scene gezet. Want daar komt het volgens de makers op neer: wat gaat er om in de geest van een mens die in een uiterste nood van alles en

iedereen voor altijd afscheid neemt? Om hierop een ultiem antwoord te bieden krijgt Derwisjdanser **Osman Çatik** bij wijze van spreken het laatste woord van de voorstelling in een rituele dans die bevrijdend werkt vanuit een mystieke diepgang die in elke mens aanwezig is.

AANDACHT, AANDACHT

En zo wordt het moeilijke thema euthanasie op een magische manier in beeld gebracht voor iedereen. Stefanie en Barbara willen hun voorstelling tonen aan geïnteresseerden, muziekliefhebbers, kinderen, dokters, verplegers, experts, bakkers en bejaarden. Ze willen dit brandend actueel gespreksthemat ook warm houden in medische en justitiële kringen. Want waardig sterven, is volgens hen niet alleen een recht, maar ook simpelweg de logische verwachting van iedere sterveling en daarom een bestendig aandachtspunt voor ons allemaal. • TINE MAENHOUT

ZA • 3 DEC • 20.30

Euthanasie met Barbara en Stefanie

Lucinda Ra/ De Werf

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Op zoek naar het juiste woord

LITERATUUR Poëzie associëren we niet meteen met spannend of grappig, maar **Maud Vanhauwaert** geeft het genre een frisse twist. De schrijfster - bekend van haar poëtische bijdragen in het televisieprogramma Iedereen beroemd - treedt al jaren op met eigen teksten. Haar bundels *Ik ben mogelijk* en *Wij zijn evenwijdig* werden gelauwerd met verschillende prijzen. Met haar eerste voorstelling *Het is de moeite* brengt ze iets tussen poëzie en cabaret, het resultaat van een zoektocht om de afstand tussen podium en publiek met woorden te overbruggen. Met dat zoeken naar de juiste woorden, naar het perfecte beeld, naar zichzelf, is ze naar eigen zeggen nog een heel leven zoet. Zeker omdat ze ervan houdt om zichzelf aan het wankelen te brengen. Ze kent haar klassiekers, maar dweept er niet mee. *Het is de moeite* blijft dan ook toegankelijk. Met een ongelooflijke naturel laat Vanhauwaert gedichten uitmonden in anekdotes en schetst ze uiterst herkenbare situaties uit haar jeugd. Nee, dit soort poëzie laat zich niet makkelijk op een kussenloop of briefkaart drukken. • LV

DO • 26 JAN • 20.30

Het is de moeite

Maud Vanhauwaert

Jezus-Eik, GC de Bosuil,

02 657 31 79

Dochters in het donker

Kunstenaar **Hans Op de Beeck** is niet voor één gat te vangen. Hij maakt sculpturen, installaties, tekeningen, schilderijen, video's, muziek, en sinds enige tijd ook theater. Vorig seizoen schreef, regisseerde en ensceneerde hij op uitnodiging van Schauspiel Frankfurt zijn eerste theatervoorstelling voor volwassenen *Na het feest*. Nu kreeg hij van Het Paleis de vraag een voorstelling voor kinderen te maken. Bindende factoren in veel van Op de Beeck's werk zijn de stilte, de schemer, de nacht, het tijdloze. Die elementen lijken ook in zijn theaterwerk door te werken. *Na het feest* speelde zich af in de vroege uren en was een stuk waarin geen van de personages zijn stem verhief. Ook *De Nachtwandelaars* belooft een avontuur te worden dat profiteert van de raadselachtige sfeer die heerst tijdens *de slaapstand van het leven*, zoals Op de Beeck de nacht noemt. Een vader woont met zijn drie dochters (gespeeld door **Eva Binon**, **Leen Diependaele** en **Marieke Dillens**) in een oude caravan. De vader is stervende en stuurt zijn dochters op pad, elk met een rugzak vol bijzonderheden die ze enkel 's nachts volgens een vooropgesteld plan mogen openen. Klinkt als een duister, hedendaags sprookje, maar dan heel stilletjes. Over de kwaliteit van de animatiefilmbeelden, decorelementen, rekvisieten en kostuums zullen we ons, met een beeldend kunstenaar op de regiestoel, geen zorgen hoeven te maken. • MB

ZA • 10 DEC • 15.00

Nachtwandelaars (+6j)

Het Paleis

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Passief

SINT-PIETERS-LEEUV Niets rustgevender dan wonen met een bucolisch uitzicht op grasweiden met koeien die je iedere ochtend begroeten. Deze woning, ontworpen door Nu *architectuuratelier*, heeft een architectuur die aansluit bij de naburige traditionele woningen, maar ze blinkt uit in vormgeving en energiezuinigheid. Het is een passiefwoning, een staalskeletbouw met een schil van isolerende sandwichpanelen, ook vaak gebruikt bij industriële panden. De opstaande wanden en het dak zijn bekleed met zachte grijze vezelcementleien. Zo krijg je een sterke vormelijkheid, als het ware een grijze wikkel die aan de noordkant quasi volledig gesloten is en die zich naar oost- en zuidkant open plooit. De grote raampartijen met driedubbele beglazing laten daar het natuurlijke zonlicht binnen en zorgen voor de opwarming van het huis. De groene deuren en raamvlakken maken de compositie af. Ook de interne organisatie is fijn. Rond een metalen trap zijn, op verschillende niveaus, de leefruimtes gerangschikt, gaande van publieke leefruimtes als eet-, zit-, werkruimte naar meer intieme ruimtes als bad- en slaapkamers. Voor verwarming en verkoeling zou je in een passiefhuis niet meer dan 15 kWh per m² gebruiken, vergelijk het met het verwarmen van je woning met een haardroger. Koudebruggen worden vermeden en het gebouw wordt luchtdicht gemaakt, geen spleten of kieren. Dat vereist natuurlijk een aangepast ventilatiesysteem om een gezond, leefbaar gebouw te behouden. En toch, stelt de nieuwe Vlaamse bouwmeester Leo Van Broeck, is de ecologische voetafdruk van zo'n alleenstaande passiefwoning in een verkaveling groter dan die van een gerestaureerde 19e eeuwse rijwoning in de stad. Stof tot nadenken. • TDW

Wegdromen op de klank van toen

SENIOREN

Wat dacht je van een portie nostalgie om het nieuwe jaar in te zetten? Met **De Corsari's** kan je alvast rekenen op een swingende avond met allerlei hits uit de jaren 50 en 60. De nummers die ze brengen mag je dan misschien vergeten zijn; ze maken nog steeds emoties los en misschien slagen ze er wel in om je op de dansvloer te krijgen. De Corsari's brengen een uitgebreid repertoire van evergreens die ze nieuw leven inblazen. Of het nu nummers van Elvis Presley, The Beatles, Jackie Wilson, Paul Anka of Roy Orbison zijn, stuk voor stuk zijn het nummers met een ziel die je niet onbewogen laten. De naam De Corsari's is niet toevallig. Hij refereert naar Tony Corsari, in lang vervlogen tijden een tv-vedette in Vlaanderen. Zijn naam voert ons terug naar de tijd van toen. En dat is precies waar **Roel Vanderstukken** (acteur uit *Familie*) en **Sara** (ooit nog winnaar van de *Soundmixshow*) ons willen brengen, zodat we de sfeer van toen ongeremd kunnen herbeleven. • ND

DI • 10 JAN • 14.30

Happy New Year

De Corsari's
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

Hulde aan componist

KLASSIEK

Op 18 december vorig jaar overleed **Luc Brewaews**, een van onze grootste componisten. Hij was 56 jaar. CC Het Bolwerk, het ensemble **Oxalys** en **Birgit Van Cleemput**, zijn weduwe, organiseren een herdenkingsconcert in zijn thuisstad Vilvoorde.

Precies een jaar na zijn overlijden brengen bevriende musici, docenten, leerlingen en bewonderaars een hulde aan de componist. Behalve een vijftal werken van Brewaews, uitgevoerd door musici van onder meer Oxalys en Hermes, kunnen de aanwezigen ook herinneringen beluisteren van mensen die hem van dichtbij kenden.

ZIJN MUZIEK

Brewaews studeerde in Sienna, Darmstadt en in Brussel bij André Laporte. In de jaren tachtig had hij in Parijs veel contacten met Iannis Xenakis. Hij gaf les aan de conservatoria van Gent, Rotterdam en aan de universiteit van Aveiro. Hij experimenteerde graag en gebruikte talrijke instrumenten, zelfs minder traditionele. Hij won verschillende binnen- en buitenlandse compositieprijzen. Zijn verplicht werk voor de Koningin Elisabethwedstrijd in 2011 werd door de jury geweigerd wegens te moeilijk. Brewaews

componeerde vaak in opdracht. Voor de Munt schreef hij de opera *L'uomo dal fiore in bocca* naar Pirandello en zijn *Talisker* werd uitgevoerd op het openingsconcert van Antwerpen Culturele hoofdstad van Europa. Hij hield van (zwarte) humor. Over zijn kanker, die hem uiteindelijk fataal werd, zei hij: 'Ik ben een man zonder aanleg tot kankeren en met een gevoel voor tumor'.

'Het ensemble Oxalys had doorheen de jaren nauwe banden met Brewaews en zo ontstond het idee om een jaar na zijn overlijden een huldeconcert te organiseren. Koenraad Hofman, artistiek coördinator en contrabassist van Oxalys: 'We starten met *Epitaphium*, het eerste werk dat hij in 1977 voor onze fluitist Toon Fret componeerde en vervolgen met zijn laatste ensemblewerk *Eppur si Muove* dat hij in 2014 voor Oxalys schreef. *Per André L. 80* schreef Luc in 2011 naar aanleiding van de 80e verjaardag van zijn leraar André Laporte. *Ni fleur, ni couronne* voor viool en electronics, wordt samen met Wibert Aerts uit

En al mee **eene keer**

THEATER

In dit stuk ben je getuige van een bijzondere ontmoeting tussen **Pascale Platel** en **Frank Brichau**. Frank heeft het syndroom van Down en is acteur bij Theater Tartaar, een kunstenaar uit het Pajottenland voor artiesten met een beperking. Op het podium zoeken ze samen naar een taal waarmee ze elkaar proberen te begrijpen. Op het eerste zicht lijkt dit geen evidente opdracht, toch slagen de flamboyante Pascale Platel en de eerder introverte Frank Brichau erin om elkaar in hun *anders zijn* te vinden. Het is een zoektocht waarin ze met vallen en opstaan dichterbij elkaar komen. Het is ontroerend om zien hoe deze acteurs elkaar uitdagen om *echt* te durven zijn. De momenten waarop ze erin slagen om tot echte communicatie te komen, zijn dan ook de momenten waarop ze zich kwetsbaar opstellen. Dan ontstaat er een connectie en ontmoeten ze elkaar van mens tot mens. • ND

DO • 1 DEC • 20.30

En al mee eene keer

Pascal Platel/ Theater Tartaar

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

© KOEN BROOS

Muziek voor een gemaskerd bal

KLASSIEK

'De ouverture Figaro is misschien de meest sprankelende ouverture die we kennen. Duidelijk afgebakende thema's en zo eenvoudig gestructureerd dat iedereen deze muziektaal begrijpt', zegt dirigent **Herman Engels** over één van de meest bekende ouvertures van Wolfgang Amadeus Mozart. Hij leidt de **Kamerfilharmonie Vlaanderen** in een concert in Dilbeek. De titel *Wenen of Wien* is een ware huldiging aan de hoofdstad van de klassieke muziek. 'Wenen bekleedt een voorname en bepalende rol in de muziekgeschiedenis, de Weense muzikliteratuur is onuitputtelijk', aldus Engels. 'In het Weense classicisme met Haydn, Mozart en Beethoven is de klassieke symfonie geboren en ontwikkeld. De grondlegger ervan was Joseph Haydn die zich muzikaal kon uitleven aan het Hof van Esterhazy. Mozart verfijnde de symfonie in zijn eigen stijl. Beethoven loodste de symfonie vanuit haar klassieke vorm en expressie naar de romantiek, waar de symfonie een persoonlijke belijdenis van de componist wordt. In die zin is Wenen zo belangrijk: zonder Haydn, Mozart en Beethoven kan men zich de romantiek van Schubert, Mendelssohn of Brahms niet voorstellen.'

Na de Figaro-ouverture volgt het celloconcerto nr. 2 van Joseph Haydn met **Marc Van Aken** als solist. Hij was lange tijd verbonden aan het toenmalig Filharmonisch Orkest van de BRT. Van Aken werd daarna solist bij verschillende belangrijke Italiaanse orkesten. *Musik zu einem Ritterballet*, gecomponeerd voor een gemaskerd bal, is een weinig gespeeld werk van Ludwig van Beethoven. De prachtige symfonie nr. 7 'onvoltooide' van Franz Schubert sluit het overzicht van het Weense classicisme met een kijkje in de romantiek af. • MC

VR • 27 JAN • 20.30

Wien

Kamerfilharmonie Vlaanderen

Dilbeek, CC Weststrand,

02 466 20 30

Luc Brewaeyns

het Collectief vertolkt. We besluiten met *Painted Pyramids*, uitgevoerd door de pianist Geert Caliaert en Oxalys o.l.v. Stijn Saveniers.'

ONZE HERINNERINGEN

Tussen de werken door worden ook herinneringen aan Brewaeyns gebracht door mensen die hem goed kenden: de nestor van de Vlaamse componisten André Laporte, de Antwerpse psychiater Edel Maex en componiste Annelies Van Parys, oud-leerlinge van Brewaeyns aan het Gentse conservatorium. Fred Brouwers, een andere goede bekende uit het Vlaamse muziekleven, zal muziek aan woord rijgen.

'Luc is een gigant van de Vlaamse muziekwereld. Niet alleen om wat hij zelf componeerde, maar ook om zijn arrangementen. Zijn orkestratie van de *Préludes* van Debussy is uitzonderlijk. Het kleurenpallet waarover hij beschikte, is ongekend in België en zijn aanstekelijke energie en humor weerspiegelen zich in heel zijn oeuvre', besluit Hofman. • MIREK CERNY

ZO • 18 DEC • 11.00

Remember Brewaeyns

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

PODIUM

THEATER

DO • 1 DEC • 20.30

En al mee eene keer

Pascal Platel/ Theater Tartaar
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA • 3 DEC • 16.00, 19.00 & 21.00

Honderthuizen

Yinka Kuitenbrouwer
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZA • 3 DEC • 20.30

Euthanasie met Barbara en Stefanie

Lucinda Ra/ De Werf
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA • 10 DEC • 20.30

Tarara!

An Swartenbroekx, Ann Tuts & Gunther Reniers
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

Othello

Toneelgroep Maastricht
ZA • 3 DEC • 20.30
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59
DI • 13 DEC • 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Jawoord

Lazarus
DO • 15 DEC • 20.30
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43
DO • 26 JAN • 20.30
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60
ZA • 28 JAN • 20.30
Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

VR • 16 DEC • 20.30

Poepsimpel

Cie Cecilia & Arne Sierens
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

VR • 16 DEC • 20.30

Knock Out

Bob De Moor
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

WO • 21 DEC • 20.30

Othello

Theater De Toekomst
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO • 12 JAN • 20.30

Hele dagen in de bomen

Theater Malpertuis
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

14 EN 15 JAN • 15.00

20 EN 21 JAN • 20.00

Festen

Kris Kras
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

DO • 19 JAN • 20.30

Monsieur Mème KNT

Max Last
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Socrates

Bruno Vanden Broecke

DO • 19 JAN • 20.30

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaal-
hoeve, 02 381 14 51

VR • 27 JAN • 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI • 24 JAN • 20.30

Shake-Speares Sonnets

Theater Zuidpool
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO • 26 JAN • 20.30

Join The Revolution

Action Zoo Humain
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 28 JAN • 20.30

Heimat 2

De NWE Tijd
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

KIDS

DO • 1 DEC • 14.00

De Sint bij de haard

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 2 DEC • 20.15

8 years, 5 months, 4 weeks, 2 days

Bert & Fred
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZA • 3 DEC • 13.30

Sinterklaas in de Lijsterbes (+3j)

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

ZA • 3 DEC • 14.00

Sinterklaas komt terug met roodvonk

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZA • 3 DEC • 14.00

Sint

familiedag
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZO • 4 DEC • 14.00

Sinterklaas happening (2,5-9j)

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO • 4 DEC • 15.00

De witte Zwart Piet (4-10j)

De Proefkonijnen
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZO • 4 DEC • 11.00 EN 15.00

Lampionaio (3-5j)

Sprookjes enz/ Cie Lewis
Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Collision Course – Ice Age (+6j)

ZO • 4 DEC • 10.00
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
ZO • 15 JAN • 15.00
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

Finding Dory (+5j)

ZO • 4 DEC • 15.00
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00
ZO • 18 DEC • 10.30
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO • 7 DEC • 15.00

Ay Ramon!

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

ZA • 10 DEC • 15.00

Nachtwandelaars (+6j)

Het Paleis
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 10 DEC • 19.00

Eén been, één vleugel (7-12j)

Pantalone
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

ZO • 11 DEC • 15.00 EN 16.30

Ceci n'est pas un livre (+2j)

De Spiegel
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO • 11 DEC • 10.00

De geur van worteltjes (+3j)

ontbijtfilm
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO • 18 DEC • 11.00

De sneeuwman

De Eilandverkaveling
Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

DO • 22 DEC • 20.30

Al Cubo (+10j)

Betticombo
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

Droomprinses (3-7j)

De Proefkonijnen
DI • 3 JAN • 15.00 EN 17.00
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
ZO • 4 DEC • 15.00
Drogenbos, GC de Muse, 02 333 05 70

Mijn naam is Courgette (+8j)

familiefilm
DI • 3 JAN • 15.00
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43
ZO • 8 JAN • 15.00
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO • 4 JAN • 15.00

Zootropolis

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

ZA • 14 JAN • 19.00

Les Chevaliers (+6j)

Okidok
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO • 15 JAN • 15.00

Boterhammendozen

Les Madeleines
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO • 15 JAN • 15.00

Monsieur Mème (+6j)

Max Last
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

JAWOORD (15/12, 26/1, 28/1)

© OLIV KOKKEN

MIJN NAAM IS COURGETTE (3/1)

DARLING (16/12)

© CONSTANCE NIEUSCHWANDER

ZA • 21 JAN • 19.00

Meneer Beer en de woeste wolven (5-12j)

Theater Tieret en Walrus

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO • 22 JAN • 13.30

Stormopkomst

familiedag

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 22 JAN • 10.30

Boomjong (6-10j)

Jelle Marteel

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO • 22 JAN • 11.00

Bas weet het niet (+2,5j)

Duo Abbraccio

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZA • 28 JAN • 20.30

Flaque (+10j)

Compagnie Defracto

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 29 JAN • 10.30 EN 15.30

Sneeuw! (+1j)

Sprookjes enzo

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO • 29 JAN • 15.00

Abc, zing maar mee (+4j)

Kapitein Winokio

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

HUMOR

DO • 1 DEC • 20.30

Charlatan (try-out)

Gili

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZA • 3 DEC • 20.00

237 redenen voor seks

Peter Van Asbroeck & Hans Van Cauwenberghe

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

Nee, het was gisteren ook al laat

Adriaan Van den Hoof

7 EN 8 DEC • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA • 17 DEC • 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO • 8 DEC • 20.30

Enfants Terribles

Ashton Brothers

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Met mij gaat alles goed

Begijn Lebleu

VR • 9 DEC • 20.00

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

DO • 19 JAN • 20.00

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

Schoft

Kommil Foo

VR • 9 DEC • 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO • 15 DEC • 20.30

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA • 17 DEC • 20.30

Kruipolie

Vermeulen, Poppeliers & Leurentop

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO • 22 DEC • 20.30

Dit was Europa in 2016

Hendrik Vos & Rob Heirbaut

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

DO • 22 DEC • 20.15

Inteam

Radio Guga

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Van Peel overleeft 2016

WO • 4 JAN • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA • 7 JAN • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR • 20 JAN • 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA • 14 JAN • 20.30

De collega's

Loge10 theaterproducties

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA • 21 JAN • 20.30

Wildeman

Jeroen Leenders

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA • 21 JAN • 20.30

Technostress

Henk Rijckaert

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

Delicatissimo

Frivole Framboos

VR • 27 JAN • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

1 EN 2 FEB • 20.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

LITERATUUR

ZA • 3 DEC • 20.30

Shakespeare verliefd

Hemmerechts, De Pauw & Sterckx

Tervuren, GC De Warandepoort, 02 766 53 47

DO • 26 JAN • 20.30

Het is de moeite

Maud Vanhauwaert

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

DANS

VR • 9 DEC • 20.30

Lisbeth Gruwez dances Bob Dylan

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 16 DEC • 20.15

Sleeping Beauty

ballet en orkest staatsopera Tatarstan

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR • 16 DEC • 20.30

Darling

Moya Michael & Igor Shyshko

Tervuren, GC De Warandepoort, 02 766 53 47

DO • 19 JAN • 20.30

In Absentia

Cie Helka vzw/ Helder Seabra

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

SENIOREN

ZO • 8 JAN • 14.30

De Collega's

Loge10

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI • 10 JAN • 14.30

Happy New Year

De Corsari's

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MUZIEK

VR • 2 DEC • 20.30

Lip/stick

Slagerij Van Kampen

Tervuren, GC De Warandepoort, 02 766 53 47

VR • 2 DEC • 20.30

Soweto Gospel Choir

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 2 DEC • 20.30

Oyster Node & Pomrad

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 3 DEC • 20.30

Mercury Rising

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA • 3 DEC • 20.00

The Deep Blue Sea

zeemansliederen met Roland

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

DO • 8 DEC • 20.30

Out of the blues

Ben Segers & Nele Bauwens

Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre, 02 371 22 62

Meskens in Motown

DO • 8 DEC • 20.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZA • 10 DEC • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA • 10 DEC • 20.30

Chantal Acda en Sam Lee & friends

Ternat, CC De Plotter, 02 466 20 30

WO • 14 DEC • 20.30

Bella Ciao

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO • 14 DEC • 20.30

Jef Neve & Myrddin Decauter

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR • 16 DEC • 20.00

Dag Meneer De Wilde

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

NEE HET WAS GISTEREN OOK AL LAAT (7,8 EN 17/12)

DE CORSARI'S (10/1)

THE DEEP BLUE SEA (3/12)

BACK TO AMY (21/1)

ZA • 17 DEC • 20.30

Too good to be true

Sioen
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA • 17 DEC • 20.30

30 jaar Soulsister

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

17 EN 18 DEC • 20.00 EN 17.00

Magnificat van Christoph Schönherr

Carmina Kamerkoor
Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Midwinter tales 2

Laïs
DO • 22 DEC • 20.30

Grimbergen, kerk Beigem, 02 263 03 43

ZA • 21 JAN • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO • 5 JAN • 20.30

Kommil Foo: in concert

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR • 6 JAN • 20.15

Trois femmes

Viktor Lazlo
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA • 7 JAN • 20.30

Het huis der verboden muziekjes

LOD Muziektheater
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO • 11 JAN • 20.30

Wannes meets Django

Jokke Schreurs Kwartet
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

De Rozenoorlog

Judas Theaterproducties
DO • 12 JAN • 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO • 29 JAN • 14.00

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 13 JAN • 20.15

God only knows

Sien Eggers & Jan Hautekiet
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA • 14 JAN • 20.30

Kreten en gefluister

Raymond van het Groenewoud
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 15 JAN • 11.00

Bad, de muziek van Michael Jackson

Van Acker, Weijters & Verhaegen
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR • 20 JAN • 20.30

Brishen met Quinn Bachand

Ternat, CC De Plotter,
02 466 20 30

VR • 20 JAN • 20.00

Portraits and landscapes

Elisa Waut
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR • 20 JAN • 20.30

Guido Belcanto & harmonieorkest Salvia

Sint-Pieters-Leeuw, kerk Zuuu,
02 371 22 62

ZA • 21 JAN • 20.30

Back to Amy

Tervuren, GC De Warandepoort,
02 766 53 47

ZA • 21 JAN • 20.00

Love, Luca

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR • 27 JAN • 20.15

The Bootleg Sixties

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR • 27 JAN • 20.00

Hans De Booij, Wigbert & Hautekiet

kleinkunstfestival
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZA • 28 JAN • 20.00

Djangofollies

Vano Bamberger Quintet
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

KLASSIEK

ZO • 4 DEC • 15.45

Jan Devlieger & Sandra Van der Gucht

blokfluiten en clavecimbel
Bever, Rosario,
02 466 20 30

ZO • 4 DEC • 11.00

Spanoghe, Matthé & Hermsen

aperitiefconcert
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Liebrecht Vanbeckevoort (piano)

VR • 2 DEC • 20.30

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

WO • 7 DEC • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA • 10 DEC • 20.00

Lully, lullay

Encantar & Carmien Michels
Wemmel, kerk Ossel, 02 460 73 24

DO • 15 DEC • 20.30

De levende stoel

Rosamunde strijkkwintet,
Vanderauwera & De Rauw
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO • 15 DEC • 14.00

The grand diva afternoon

Close Opera
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO • 18 DEC • 11.00

Remember Brewaeys

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO • 20 DEC • 14.30

The Sound of Christmas

The London Quartet
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO • 22 DEC • 20.30

Cantabile

The London Quartet
Ternat, CC De Plotter, 02 466 20 30

ZO • 15 JAN • 11.00

Aperitiefconcert

Academie Orfeus
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO • 22 JAN • 15.00

Alla Zingaree

Pianoduo Mephisto
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR • 27 JAN • 20.30

Wien

Kamerfilharmonie Vlaanderen
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

JAZZ

VR • 16 DEC • 20.30

Jazzcafé

Sint-Pieters-Leeuw, kasteel Coloma,
02 371 22 62

DI • 17 JAN • 20.00

Calatrio

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

DO • 26 JAN • 20.30

The Big Easy Revisited

Yves Peeters Gumbo feat. Bruce James
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA • 28 JAN • 20.15

Flow

Drifter
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR • 2 DEC • 20.30

Demain

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

La fille inconnue

ZO • 4 DEC • 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO • 7 DEC • 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI • 13 DEC • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Captain Fantastic

MA • 5 DEC • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO • 14 DEC • 20.30

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

De Premier

DI • 6 DEC • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI • 6 DEC • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

MA • 12 DEC • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO • 21 DEC • 20.30

VR • 6 JAN • 14.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO • 15 JAN • 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DE PREMIER (6, 12, 21/12 EN 6/1)

JULIETA (19/1)

PICASSO (TOT 5/3)

WO • 7 DEC • 20.00

Miles Ahead

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

DO • 8 DEC • 14.00

Pièces d'identités

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

DO • 8 DEC • 20.00

Spectre

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

VR • 9 DEC • 14.00 EN 20.00

Wat mannen willen

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

WO • 14 DEC • 20.00

Wild

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

DO • 15 DEC • 15.00 EN 20.00

Elle

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZO • 18 DEC • 20.00

Everybody happy

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA • 19 DEC • 20.30

Juste la fin du monde

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA • 19 DEC • 20.30

Les Liberterres

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI • 20 DEC • 20.30

The Salesman

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI • 20 DEC • 20.30

Tonio

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO • 22 DEC • 14.30

Achter de wolken

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

I, Daniel Blake

DI • 3 JAN • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

MA • 9 JAN • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO • 22 JAN • 20.00

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO • 4 JAN • 20.30

The girl on the train

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO • 11 JAN • 20.30

Le ciel flamand

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO • 19 JAN • 15.00 EN 20.00

Julieta

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

MA • 23 JAN • 20.30

Loving Ma

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 27 JAN • 14.00 EN 20.00

Safety First: the movie

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

TOT 18 DEC

Weaving the World – Thread Routes

Kimsooja
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

TOT 18 DEC

Louay Daboos & Ayham Seif

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

TOT 23 DEC

Ali Sabri

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

TOT 30 DEC

Jan De Keghel

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

TOT 31 DEC

Typisch Vlaams in kalligrafie

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

6 TOT 22 JAN

Partage en couleurs

radicalisering en wat jongeren vinden
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

TOT 22 JAN

Congo Art Works: popular painting

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 15 JAN

Victor Delhez. Een koele minnaar van abstractie

Drogenbos, FelixArt, www.felixart.org

TOT 22 JAN

The Power of Avant-garde now and then

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 5 MA

Picasso. Sculptures

Brussel, Bozar, www.bozar.be

DO • 1 DEC • 19.00

Werken met je iPad

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

VR • 16 DEC • 20.00

Was het nu cava, champagne of prosecco?

Vineco
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

MA • 19 DEC • 20.00

Identiteit

Lieven De Cauter
Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

WO • 21 DEC • 20.00

Barista: een introductie

Or Coffee
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

MA • 16 JAN • 20.00

(Geen) goesting

Lieve Swinnen
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI • 17 JAN • 14.00

Troost

Luc Van de Ven
Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

MA • 23 JAN • 20.00

Alzheimer

Christine Van Broeckhoven
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI • 31 JAN • 14.00

Autoriteit

Paul Verhaeghe
Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

MA • 5 DEC • 15.00

Slovenië

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI • 17 JAN • 15.00

Cuba

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO • 1 DEC • 14.00

Kerstbomen en andere tradities

Tervuren, Arboretum, www.ngz.be

ZO • 11 DEC • 14.00

Wild- en veebeheer

Hoeilaart, Bosmuseum, www.ngz.be

ZA • 3 DEC • 15.00

Als ik jou

Fast Forward
Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre, 02 371 22 62

TOT 8 DEC

Nocturnes

Brussel, verschillende musea, www.brusselmuseumsnocturnes.be

Lachland

Theater van a tot z
DO • 8 DEC • 13.30 EN 19.30
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

DI • 20 DEC • 20.30

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZA • 17 DEC • 19.00

Wemmel's got talent

Warm Wemmel
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

IDENTITEIT (19/12)

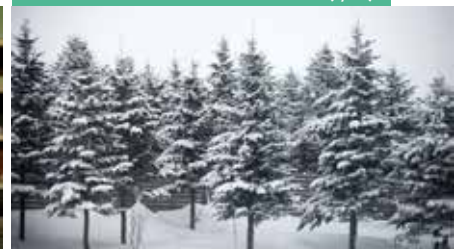
BARISTA: EEN INTRODUCTIE (21/12)

CUBA (17/1)

KERSTBOMEN EN ANDERE TRADITIES (1/12)

LEKKERNIJ UIT CATALONIE

Esqueixada de bacalao (salade van stokvis met groene/rode paprika, tomaat en olijven).

MOOISTE PLEKJE IN CATALONIE

El Parque Nacional de Aigüestortes (Pyreneeën).

MOOISTE HERINNERING AAN CATALONIE

Zwempartijen in de Middellandse Zee.

FR

LE SOLEIL BRILLE POUR TOUT LE MONDE

C'est autour de cette pensée qu'Elisenda Cervello a écrit un livre pour enfants. Pas tellement parce que le soleil de Catalogne lui manque, mais surtout parce qu'elle veut apprendre aux enfants à respecter les autres. Cervello habite avec son mari et ses trois fils à Tervuren. Elle fait partie de la *Welkom Team* locale. Ce qu'elle aime c'est aider les étrangers à se familiariser avec leur nouveau pays; donner aux nouveaux arrivants le sentiment qu'ils sont les bienvenus. En tant que fille d'un père catalan et d'une mère allemande, Cervello a toujours vécu entre deux cultures. 'Il n'est pas du tout paradoxal de préserver sa propre culture et de s'ouvrir en même temps à une autre.' Cervello respecte beaucoup la nature, mais elle estime qu'un monde viable représente bien plus que la simple lutte contre le réchauffement climatique. Il faut que l'on comprenne que nous partageons un seul et même monde.

RESPECT VOOR DE NATUUR

Cervello heeft veel respect voor de natuur. Ze herinnert zich nog hoe ze als meisje van 12 jaar onder de indruk was van een artikel over de impact van de zure regen op het Zwarte Woud. Vandaag laat de problematiek van de opwarming van de aarde haar niet los. 'Het is vijf na twaalf. Vaak vraag ik me af waar ons respect voor de natuur is gebleven. De natuur schenkt ons zoveel en wat geven we terug? Zelfs nu het wetenschappelijk is bewezen dat menselijke activiteiten een groot aandeel hebben in de klimaatopwarming blijven we veel te passief toekijken.' 'Zelf probeer ik het goede voorbeeld te geven en onze kinderen aan te leren om op een duurzame manier om te gaan met de grondstoffen en materialen. Laat ons beginnen met respectvol om te gaan met wat de natuur ons allemaal geeft.'

EEN LEEFBARE WERELD

Voor Cervello gaat een leefbare wereld verder dan het indijken van de klimaatopwarming. Het gaat over het besef dat we samen één en dezelfde wereld delen. Enkele jaren geleden schreef ze er een kinderboek over: *Leo y el sol*. Voor het slapengaan vertelt de moeder van Leo een verhaal over de zon. 'Zij zegt dat de zon aan het ondergaan is omdat ze zich klaarmaakt om andere kinderen te gaan bezoeken. En zo ontstaat er een minireis rond de wereld en vertelt Leo's mama over kinderen in Amerika, Afrika, India, de Noordpool,... Momenteel ben ik aan een tweede kinderboek bezig. Het gaat over een meisje dat haar verontwaardiging over armoede uitspreekt en ons op een andere manier naar armoede leert kijken. Ook een thema dat mij nauw aan het hart ligt.'

De zon schijnt voor iedereen

Rond die gedachte schreef Elisenda Cervello een kinderboek. Niet zozeer omdat ze de Catalaanse zon mist, veel meer omdat ze kinderen wil leren voor iedereen respect te hebben.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Cervello woont samen met haar man en drie zonen in Tervuren. Ze maakt er deel uit van het lokale *Welkom Team*. Buitenlanders wegwijs maken in hun nieuwe land vindt ze leuk; nieuwkomers het gevoel geven dat ze welkom zijn.

EEN BEETJE MEER OPENHEID

Als dochter van een Catalaanse vader en Duitse moeder heeft Cervello altijd tussen verschillende culturen geleefd. Openstaan voor wie anders is, moest ze niet aanleren.

'In het begin moest ik wennen aan de barrière die er in België nog steeds bestaat tussen het Nederlandstalige en Franstalige landsgedeelte. Ik ging ervan uit dat er veel openheid ten aanzien van elkaar zou zijn. De realiteit is dat Vlaanderen en Wallonië naar elkaar kijken als naar het buitenland. Jammer. Waarom zouden we ons niet meer focussen op wat ons bindt dan op wat ons scheidt? Ik ben dan ook voorstander van uitwisselingsprojecten tussen scholen. Je kan er niet vroeg genoeg mee beginnen om kinderen in contact te brengen met andere talen en culturen. Het is het cement van samenhangigheid tussen mensen.' 'Je eigen cultuur bewaren en tegelijkertijd openstaan voor de andere is helemaal geen paradox. Het is één van de redenen waarom ik Europa zo'n interessant project vind. We wijzen vaak naar Europa als de schuldige, maar vergeten dat Europa ervoor gezorgd heeft dat we binnen de lidstaten vrij kunnen reizen. Uiteraard kan Europa veel beter functioneren dan vandaag het geval is, maar laten we niet uit het oog verliezen welke verworvenheden Europa ons al bezorgde.'